

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

voor de Stad en Provincie Groningen.

DAGBLAD

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

MAANDAG den 21sten Maart 1853, des middags te 12 uur, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Groningen, of, bij zijne afwezigheid, een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en bij zijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het Berste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden aanbesteed:

1. Het herstellen van een gedeelte van den bestraten Grooten Weg te Groningen naar de Frische grenzen.

2. Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, overeenkomstig de 12 van het Bestek.

Bestek zal ter lezing liggen aan het Lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Groningen en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in deze Provincie te lezing gelegd worden.

De dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gegeven, en voorts nadere informatie te bekomen zijn bij den Ingenieur van den Waterstaat in het Iste distrikt te Groningen, en den Ingenieur van den Waterstaat N. J. VAN DER LEE te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

HERBESTEDING.

MAANDAG den 21sten Maart 1853, des middags te 12 uur, door den Vertrekken van het Provinciehuus te Groningen, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Groningen, of, bij zijne afwezigheid, een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en bij zijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het Iste Distrikt, onder nadere approbatie worden herbesteed:

1. Het bouwen van een Tolhuis aan den weg van Wierich tot de Morige, bij den Turfweg, almede het verplaatsen van Tolboom.

Herbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, met Bestek, waarnaar de bovengemelde Herbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen op de plaatsen, vermeld in het aanbeveling van den 14den Februarij 1853.

Nadere informatie en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te Groningen.

De Commissaris des Konings voornd:
I. A. VAN ROIJEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen bekend, dat, ten overstaan van den Heer

E. VAN EERDE, Notaris te Groningen, op

WEDNESDAG den 23sten Maart 1853, te beginnen des middags te 10 uur, in het Sterrebosch te Groningen, in het openbaar zullen worden verkocht: Ongeveer 550 stuks meerendeels EIKENBOOMEN, aldaar geplaatst, alsmede eene partij kavelingen. GEKAPT ONDER BOSCH, mede aldaar liggende; — te beginnen met de Opgangende Boomen.

De Voorwaarden van deze Verkoop zullen, 8 dagen vóór den 23sten Maart 1853, ter Secretaris van de Gemeente Groningen, en ten KANTORE van den voornoemden Notaris ter lezing liggen.

GRONINGEN, 10 Maart 1853.

Burgemeester en Wethouders voorwoord: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, daartoe aangeschreven bij besluit van den Heer

COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, van den 15den Maart 1853, no. 6b (Provinciaal Blad no. 26), bren-

ten kennis van de Ingezetenen der navolgende RESOLUTIE van Z. Exc. den MINISTER van FINANCIËN, van den 24sten Februarij j.l. no. 70 (Afdeling Registratie),

betreffende VASTSTELLING van de 220ste STAATS-LOTERIJ, benevens het daarbij behoorend PLAN van

TREKKING.

GRONINGEN, 10 Maart 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

De MINISTER van FINANCIËN, — gelet op zijne resolutie van heden, waarbij, krachtens het Koninklijk besluit van den 19den November 1850, no. 81, in verband met dat van den 23sten Junij 1852, no. 85, wordt vastgesteld de 220ste Loterij, — brengt bij deze ter kennis van een ieder, die verlan-

gemaakt in genoemde Loterij deel te nemen, dat ten deze gemaakt de volgende bepalingen:

1. De tweehonderd-twintigste Loterij zal bestaan uit twintigduizend loten, tienduizend prijzen en twee premien, overeenkomstig den plan aan deze gehecht;

2. Ten behoeve van 's Rijks Schatkist zal worden ingehouden tien honderd van alle prijzen en premien van éénhonderd gulden en daarboven, en tien ten honderd van alle prijzen van zeventig gulden en daarboven, alles onverminderd de bijlage van de loterij voor ieder klassikaal lot, hetwelk voor de laatste klasse

bestemd wordt;

3. De loten zullen in geene kleinere deelen mogen gesplitst worden dan in twintigsten;

4. De toelating van Splitters en Debitanten zal moeten geschieden met inachtneming van de bepalingen in de Koninklijke besluiten van den 5den November 1818 (Staatsblad no. 37), 13den dito 1831, no. 145 (Staatsblad no. 50) en no. 146, van den 6den Januarij 1831, no. 68 (Staatsblad no. 2), vervat;

5. De klassikale loten voor de eerste klasse zullen voor den inleg verkrijgbaar zijn, voor de houders van loten, die in de laatste klasse der 219de Loterij met niet zijn uitgekomen; mits tot het bekomen derzelfde ten kantore van den Directeur der Staats-Loterij te Gravenhage, of van een der Kollekteurs, aanvraag gedaan worde

6. De voornoemde Directeur zal, bij de opening der kollekte van de 220ste Loterij, aanvankelijk een getal van éénuizend loten bezonderen en beschikbaar houden, om daaruit aan ingezetenen van 's Rijks, geene loterij-handelaren, doch bekend zijnde loten voor rekening te willen spelen, tegen den inlegprijs af te geven, mits de prijs van de alzo afgegeven loten aan hem in éénen keer alle klassen voldaan worde;

7. De Directeur meergenoemd zal van de uitgifte der voorgezonden loten eene behoorlijke opgave aan den Minister insenden, overeenkomstig de bepalingen, daaromtrent in zijne instructie vastgesteld;

8. De uitbetaling van eenen prijs of van eene premie zal door den Directeur der Staats-Loterij alleen kunnen bewerkstelligd worden, tegen overgifte van het door hem afgegeven oorspronkelijk lot, waarop de prijs of premie gevallen is;

9. Alle prijzen en premien, welke niet worden afgehaald binnen vier jaren, te rekenen van den vijftienden dag na het uittrekken van de laatste klasse der loterij, waarin de prijzen en premien gevallen zijn, vervallen zonder uitzondering aan 's Rijks schatkist. Evenwel vervalt aan 's Rijks schatkist het te veel betaalde op doorgekochte loten, welke in eene der vier eerste klassen met een prijs zijn uitgekomen, wanneer dat te veel betaalde niet binnen gemiddelen termijn van vier jaren is teruggevorderd;

10. De kollekte der 220ste Loterij zal geopend worden op Dings-

dag den 29sten Maart 1853 en wordt gesloten op Zaterdag den 9den April 1853;

11. De trekking van de onverschuldene klassen zal geschieden veertien dagen eene na de andere. De van de eerste klasse der Loterij zal plaats hebben en geheel moeten afloopen op den 25sten 26sten, 27sten en 28sten April 1853; die der tweede klasse op den 9den, 10den, 11den en 12den Mei 1853; die der derde klasse op den 23sten, 24sten, 25sten en 26sten Juni 1853; die der vierde klasse op den 6den, 7den, 8sten en 9den Juli 1853; en die der vijfde of laatste klasse op den 20sten, 21sten, 22sten, 23sten, 24sten, 25sten, 26sten en 30sten Augustus 1853, den 4den, 5den, 6den, 7den, 11den, 12den, 13den en 14den Juli 1853, terwijl de laatste 100 nummers op Vrijdag den 15den Juli 1853 zullen getrokken worden;

12. De Kollekteurs, Splitters en Debitanten, bij het ver-
koop of verhuren van loten, niet meerder mogen vorderen dan

Bij verkoop:

I. Van loten voor alle klassen of doorgevoerde:

Geheele loten ..... f 69,00
Halve " 34,50
Vijfde " 13,80
Tiende " 6,90
Twintigste " 3,45

II. Van klassikale loten.

Bij verkoop: Voor de eerste klasse.

Geheele loten ..... f 14,00
Halve " 7,00
Vijfde " 2,80
Tiende " 1,40
Twintigste " 0,70

Voor de tweede klasse.
Geheele loten ..... f 26,00
Halve " 13,00
Vijfde " 5,20
Tiende " 2,60
Twintigste " 1,30

Voor de derde klasse.
Geheele loten ..... f 40,00
Halve " 20,00
Vijfde " 8,00
Tiende " 4,00
Twintigste " 2,00

Voor de vierde klasse.
Geheele loten ..... f 58,00
Halve " 28,00
Vijfde " 11,20
Tiende " 5,60
Twintigste " 2,80

Voor de vijfde klasse.
Geheele loten ..... f 71,00
Halve " 35,50
Vijfde " 14,20
Tiende " 7,10
Twintigste " 3,55

Diegenen, welke de hierboven bepaalde prijzen voor klassikale

kooploten hebben betaald, zullen, indien hun lot niet wordt uitgetrokken in de klassen waarvoor hetzelfde genomen was, derzelver

fournissement voor de volgende klasse kunnen voldoen, gelijk hetzelfde bij het plan is vastgesteld, namelijk, voor geheele loten:

bij de verwisseling voor de tweede klasse met..... f 12,00
voor de derde klasse met..... 14,00
voor de vierde klasse met..... 16,00
voor de vijfde klasse met..... 18,00

en voor de gedeelten van loten naar evenredigheid van deze prijzen; altes zonder verdere bijbetaling van eenig opeend.

13. De prijs waarvoor de loten, gedurende de verdere trekking der vijfde klasse zullen mogen verkocht en verhuurd worden, zal naader voor elke week afzonderlijk worden bepaald.

De Kollekteurs, Splitters en Debitanten zullen zich moeten gedragen naar de voorenstaande bepalingen, welke, te dien einde, overeenkomstig art. 3 van het Koninklijk besluit van den 6den Januarij 1831, no. 68, in de Nederlandse Staats-Courant zullen worden geplaatst. Dien ten gevolge worden de ingezetenen, welke geheel doorgevoerde loten tegen den inlegprijs voor eigen rekening mogten verlangen te spelen, opletend gemaakt op de bepaling, volgens welke de afgifte der loten, tot het daarbij uitgedrukte getal, aan den Directeur der Staats-Loterij is opgedragen, ten wiens kantore men zich in persoon of bij gemagtigde zal moeten vervoegen tot verkrijging der loten.

's GRAVENHAGE, 24 Februarij 1853.

De Minister voornoemd:
VAN BOSSE.

PLAN voor de 220ste Staats-Loterij, bestaande uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien.

ERSTE KLASSE.
De inleg is f 5.

1 prijs van ..... f 20,000
1 " 5,000
1 " 2,500
2 prijzen van f 1,250 2,500
10 " 1,000 10,000
10 " 400 4,000
10 " 200 2,000
15 " 100 1,500
1450 " 20 29,000

1500 prijzen bedragen ..... f 76,500

TWEDE KLASSE.
De inleg is f 12.

1 prijs van ..... f 20,000
1 " 5,000
1 " 2,500
2 prijzen van f 1,250 2,500
10 " 1,000 10,000
10 " 400 4,000
10 " 200 2,000
15 " 100 1,500
1450 " 30 43,500

1500 prijzen bedragen ..... f 91,000

DERDE KLASSE.
De inleg is f 14.

1 prijs van ..... f 25,000
1 " 5,000
1 " 2,500
2 prijzen van f 1,250 2,500
10 " 1,000 10,000
10 " 400 4,000
10 " 200 2,000
15 " 100 1,500
1450 " 45 62,250

1500 prijzen bedragen ..... f 117,750

VIERDE KLASSE.
De inleg is f 16.

1 prijs van ..... f 25,000
1 " 5,000
1 " 2,500
2 prijzen van f 1,250 2,500
10 " 1,000 10,000
10 " 400 4,000
10 " 200 2,000
15 " 100 1,500
1450 " 65 94,250

1500 prijzen bedragen ..... f 146,750

VIJFDE KLASSE.
De inleg is f 13 en f 2 premie voor het Rijk.

1 prijs van ..... f 100,000
1 " 50,000
1 " 25,000
1 " 10,000
1 " 5,000
2 prijzen van f 2,500 5,000
3 " 1,500 4,500
25 " 1,000 25,000
30 " 400 12,000
40 " 200 8,000
195 " 100 19,500
3700 " 70 259,000

4000 prijzen bedragen ..... f 529,000

1 premie, toegevoegd aan den laatst uitkomende der 35 hoogste prijzen 30,000

1 premie voor het laatste lot 5,000

4008 prijzen en premien bedragen ..... f 558,000

BALANS.

Klasse.	Loten.	Inleg.	Ontvang.	Uitgaaf.	Prijzen.	Premien.
1	20,000	f 5	f 100,000	f 76,500	1,500	"
2	18,500	- 12	- 242,000	- 91,000	1,500	"
3	17,000	- 14	- 238,000	- 117,750	1,500	"
4	15,500	- 16	- 248,000	- 146,750	1,500	"
5	14,000	- 13	- 182,000	- 558,000	4,000	2
		f 60	f 990,000	f 990,000	10,000	2

De trekking dezer Loterij zal geschieden op de thans gebruikelijke wijze. Om dezelve te bewerkstelligen, worden de 20,000 nummers, ieder afzonderlijk opgerold, in eene bus gestort, en daartegen vóór de trekking van ieder der vier eerste klassen, de prijzen, en vóór de laatste klasse de prijzen en nieten, welke voor dezelve bestemd zijn, in eene andere bus geworpen; zullende voorts telken reize, wanneer uit de eerstgemelde bus een nummer wordt getrokken, ter zelfder tijd uit de laatstgemelde de voor hetzelfde bestemde prijs of niet getrokken en beide overluid afgelezen worden.

De inleg in de eerste klasse 5 gulden, in de tweede klasse 12 gulden, in de derde klasse 14 gulden, in de vierde klasse 16 gulden en in de vijfde of laatste klasse 13 gulden, en zal daarenboven bij den inleg der laatste klasse moeten worden betaald 2 gulden premie ten behoeve van het Rijk; doch van het voldoen dezer 2 gulden zullen de loten, waarvan de volle inleg van 60 gulden in eens betaald wordt, vrij wezen.

De kollekte zal geschieden ten kantore van den Directeur der Staats-Loterij te 's Gravenhage, op de Lange Boesemarkt.

De verwisseling der ongetrokken klassikale loten, op Maandag na het uittrekken van iedere klasse aanhang nemende, moet, op verbeurte van het regt van verwisseling, des Vrijdags vóór de trekking der respectieve klassen zijn volbragt, waarnaar de inleggers ter voorkoming hunner schade, zich zullen moeten gedragen.

De houders der loten, waarvan de volle inleg van f 60 in eens betaald is, zullen, bij het trekken van eenen prijs in eene der vier eerste klassen, het door hen te veel betaalde terugontvangen.

De betaling der prijzen en premien zal, na aftrek der bepaalde korting ten behoeve van 's Rijks schatkist, geschieden aan den toon van het lot, veertien dagen na het uittrekken van iedere klasse.

Niemand der prijstrekters heeft het regt vroegere betaling te vorderen; zijnde de vroegere betaling eene goedwilligheid der gekwalificeerde Kollekteurs.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen brengen, ingevolge Art. 10 der Kieswet van den 4den Julij 1850 (Staatsblad no. 37), ter algemeene kennis,

dat de LIJSTEN der KIEZERS voor de benoeming van een LID van de TWEDE KAMER der STATEN GENERAAL, van LEDEN der PROVINCIALE STATEN en van LEDEN van den GEMEENTERAAD, op heden zijn vastgesteld, en dat een Exemplaar van die Lijsten in de Galerij op de eerste Verdieping van het Raadhuis is aangeplakt en een ander ter Secretaris dezer Gemeente voor een ieder ter inzage gedurende veertien dagen is nedergelegd; — en herinneren voorts aan de belanghebbenden hetgeen omtrent het inbrengen van bezwaren nopens die Lijsten is bepaald bij Art. 11 en 12 der aangehaalde Wet, luidende als volgt:

Art. 11. „Elk inwoner van het Kiesdistrict of, zoo het verkiezing voor den Raad geldt, elk Ingezetene der Gemeente, de in Art. 1 vermelde vereischten bezittende, is bevoegd tegen de Lijsten bezwaren in te dienen, wanneer daarop:

1) „Zijn naam of die van een ander, tegen de bepaling van art. 8, niet, of niet behoorlijk voorkomt.

2) „De naam van iemand, die, hetzij één of meerder „in de Kiezers gevorderde vereischten mist of uitgesloten „is, hetzij op de kiezerslijst eener andere gemeente staat, „is gebragt.

Art. 12. „De bezwaren werden binnen veertien dagen „na de dagteekening der in art. 10 bedoelde kennisgeving, „bij verzoekschrift door de noodige bewijsstukken gestaafd, „aan den Gemeenteraad ingediend.”

De bezwaar- en verzoekschriften zijn, ingevolge art. 36, vrij van zegel.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de eerstvolgende Groninger Courant worden geplaatst en voorts gedrukt en aangeplakt.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen den 14den Maart 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

HERIJK.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de HERIJK der lengtematen en gewigten (daaronder begrepen het Zilvermidsgewigt) in deze Gemeente zal plaats hebben, voor de Ingezetenen wonende in de letters I, K, L en M van den 14den tot den 18den Maart, telkens van 9—12 en van 2—5 uur.

BUREAU VAN POLITIE.

Er is verleden ZATURDAG namiddag eene VROUWEN OORIJZERSMUTS gevonden in de Heerestraat; dezelve bestaat uit een Bol van geborduurde Tule met eene echte Brabandsche Kant.

De Verliezer kan dezelve ten BURELE van POLITIE kosteloos terugbekomen.

. De COMMISSIE van ONDERWIJS in de provincie Groningen vergadert den 30sten Maart dezes jaars, des morgens te 8 uur, in het Concerthuis, tot het afnemen van EXAMENS voor RANGEN. Die zich dan willen laten examineren, gelieve hunne geboortecanten, bewijzen van goed zedelijk gedrag en acten van vroeger verkregen rang (zoo zij dien bezitten) vóór of op den 15den Maart in te zenden bij den Schoolopziener van hun District. Indien het aantal van examinandi dit vereischt, zullen eenigen Donderdag den 31sten Maart worden onderzocht.

Het examen voor de toelating tot de Kweekschool zal worden afgenomen DINGSdag den 29sten Maart, te 10 uur, in het Concerthuis. Die naar eene Provinciale Beurs willen solliciteren, moeten een blijk overleggen, dat zij op het platte land dezer provincie te huis behooren, en den derden rang bezitten en tevens een of ander bewijs geven, waaruit kan blijken, dat zij ook van wege onvoldoende inkomsten op eene Beurs aanspraak meenen te kunnen maken. Ook deze beschiedene gelieve men vóór den 15den Maart aan den Schoolopziener van het District in te zenden.

Ieder wordt in zijn eigen belang verzocht, naauwkeurig en schriftelijk op te geven, welk examen en met welk doel hij verlangt te ondergaan.

GRONINGEN, 28 Februarij 1853.

De Commissie van Onderwijs in de prov. Groningen,
P. HOFSTEDE DE GROOT, Secretaris.

ITALIE.

De Paus ondervindt vele moeilijkheden in het aanwerven van Zwitsersche troepen, zoodauid zelfs, dat de agenten van zijn gouvernement, die in Zwitserland soldaten wilden aanwerven, uit dat land verbannen zijn. Thans verneemt men, dat de Paus zich tot Ierland wenden wil en zekere O'Brien heeft reeds een ontwerp aan Z. H. voorgesteld, strekkende, om een regiment Ierlanders op te richten.

Men meldt uit Milaan, dat te Mantua een jong mensch, genaamd *Speri van Brescia*, de graaf *Montanara* van Verona en de aartsbisschop van Rovere zijn ter dood gebragt. De aartsbisschop was ongeveer 70 jaren oud; 25 andere personen zijn ter dood of tot 20 jaren gevangenisstraf veroordeeld. Er blijven nog 108 over.

Uit Florence wordt berigt, dat de Engelsche officier *George Crawford*, de broeder van het lid van het Parlement van dien naam, op last van de politie die stad heeft moeten verlaten. Hij was beschuldigd van het heimelijk beproeven van pogingen tot het verwekken van wanordelijkheden. Hij heeft te vergeefs geprobeerd en de ondersteuning ingeroepen van den Britschen gezant bij het Toscaansche bewind.

DUITSCHLAND.

Uit Berlijn zijn verscheidene Polen uitgewezen. In het geheele Pruisische rijk wordt op de Poolse uitgewezen een streng toezigt gehouden.

Onder de Pruisische militairen is eene oproeping verspreid, voortkomende van de militaire commissie der Europeesche democratische propaganda te Londen. De strekking is volgens de *Wehr-Zeitung*: Wanneer er thans een oorlog uitbreekt met Frankrijk, zoo moeten op het eerste kanonschot alle Duitse soldaten hunne tyrannen afvallen en zich onder de vanden van *Louis Napoleon* scharen, omdat deze alleen aan het in slavernij gebragte Duitschland de vrijheid kan brengen (!!).

Te Leipzig en elders heeft de politie geheel onverwacht talrijke huiszoekingen gedaan bij verscheidene, meest tot de democratische partij behorende personen.

Uit Frankfurt wordt van den 16den Maart het volgende geschreven: „In de zitting van de Bondsvergadering van heden zal denkelijk moeten worden beraadslaagd over het voorstel van den Rijn-Hessischen gemagtigde, houdende, dat deze vergadering zich tot de Britsche regering zal wenden, ten einde haar te bewegen om de staatkundige uitweken van het Britsche grondgebied te verbannen.”

Uit Weenen wordt van den 13den dezer het volgende gemeld: „De Keizer is heden, voor de eerste maal na den aanslag op zijn leven, in een rijtuig naar de hoofdkerk gereden, om den Hemel voor zijn behoud te danken. Het geheele hof, de leden van den gemeenteraad, en vele officieren vergezelden den Keizer en woonden de plegtig dienst in de kerk bij. De burgerwacht was op deze weg geschaard, welke Z. M. moest afleggen. Alle schouwburgen zijn voor heden gesloten. De stad en omsireken zijn schitterend verlicht. De rust is geen oogmerk gestoord.”

De Keizer heeft, bij gelegenheid van het herste zijner gezondheid, een bewijs zijner grootmoedigheid gegeven. Vernomen hebbende, dat de moeder van zijnen moordenaar, wegens het gebeurde met haren zoon, uit eene woning was gezet, waar zij in geringen stand op het platte land leefde, heeft verklaard, dat hij aan die ongelukkige vrouw een jaargeld zal toekennen, dat haar op haren ouden dag voor gebrek zal bewaren.

Reeds heeft men te Weenen 315,057 fl. bijeengebracht voor de uitvoering van het plan, om eene kerk te bouwen, hetwelk, gelijk bekend is, door den aartshertog *Ferdinand Max* werd geopperd. De gemeenteraad van Weenen heeft besloten, in 5 jaarlijksche termijnen 50,000 fl. tot den bouw bij te dragen.

De lijst der krijgsvonnisen te Weenen van deze week is buitengewoon talrijk, en bevat 26 gevallen. Onder deze is eene dienstmaagd, veroordeeld tot 9 maanden arrest in boeien, wegens oproerige demonstratie, verzwaard door beschimping der autoriteiten, het verbergen van wapenen en het bezit van oproerige afbeeldingen en geschriften.

In verscheidene Duitse dagbladen wordt thans als middel, om Engeland te noodzaken de staatkundige vliegtelingen van daar te zenden, aangeraden, den invoer der Engelsche koopwaren door zeer hooge tollens te bezwaren.

Het groote rechtsgeding, *twielf* te *Hannau* wordt gevoerd, ter zake van de zamenloopingen van 1849, waarin meer en meer personen betrokken worden, begint veel bezwaar op te leveren. Het schijnt te blijken, dat onder de personen, die het uitgevaardigde acte-stuk, waarop de beschuldiging van hoog verraad voornamelijk berust, bepaaldelijk hebben goedgekeurd en mede daarvoor verantwoordelijk zijn, bijna al de aldaar aanwezige ambtenaren zich bevinden.

DENEMARKE.

Volgens berigt uit Kopenhagen van den 1sten dezer, was tot dusverre de uitslag van 43 verkiezingen bekend, waarvan 20 in den geest van het ministerie waren uitgevallen, terwijl bij 23 de oppositie de zege had behaald.

GROOT-BRITANNIJE.

LONDON, 10 Maart.

In de Kamer der Lords is op dit oogenblik een ontwerp van wet aanhangig, waarbij het vaccineren der kinderen voor de ouders verplichtend wordt gemaakt.

De dagbladen vermelden het overlijden van den heer *James Mac Adam*, den algemeenen opzigt der straten in de hoofdstad, in den onderdom van 38 jaren.

De bekende reiziger in het Oosten, de heer *Layard*, heeft de belangrijke resultaten van zijn tweeden togt naar Niviv en Babylon in een uitvoerig en met vele platen-voorzien boek openbaar gemaakt. Eene der leesbibliotheken van Londen heeft reeds te kennen gegeven, dat zij zich vijf honderd exemplaren van dat werk ten behoeve van hare lezers aanschaffte heeft.

Het vijftigjarig bestaan van het *Britsche en Buitenlandsche Bijbel-genootschap* is eergisteren hier plegtig gevierd met het houden eener talrijke bijeenkomst in Exeter-hall. De voorzitter, graaf *Shaftesbury*, heeft bij die gelegenheid eene redevoering gehouden, waarin bij de lotgevallen en verrigtingen van het genootschap herinnerde, en onder anderen aanvoerde, dat hetzelfde gedurende zijn vijftigjarig bestaan, zoo hier te lande, als door zijne agenten in het buitenland, verspreid heeft drieveertig miljoen exemplaren der H. Schrift; dat het den Bijbel gedrukt en uitgegeven heeft in honderd-achtenveertig talen, of tongvallen, van welke 25 tot dat dit geschiedde geen letterschrift bezaten, maar alleen gesproken werden; — dat die verspreiding heeft plaats gehad bij 121 natien.

Dezer dagen is in zes deelen verschenen de zoogenaamde *Imperial quarto edition* van den *Official descriptive and illustrated Catalogue of the Great Exhibition, reports by the royal commissioners*. Van dit prachtwerk, hetwelk gedrukt is om te dienen als geschenk aan de vorsten, wier onderdanen deel hebben genomen aan de wereldtentoonstelling, zijn 100 exemplaren voor het publiek getrokken; de prijs is 20 guinjes het exemplaar.

Een berigt in den *New-York Herald* van den 24sten Febr. deelt omtrent den laatsten togt van het calorische schip *Ericson* de volgende bijzonderheden mede: Het schip kwam in den achtermiddag van den 21sten uit den mond des Potomacs te Alexandria aan. Het ligtte i.l. Woensdag ochtend bij Sandy-Hook weder het anker en stevende oostwaarts tegen een' sterken wind en hooggaande zee; deze koers werd gedurende 80 mijlen gehouden, toen de wind omleef naar het Noord-West; nu veranderde men insgelijks van rigting, stuurde naar land en wederom tegen den wind in. Gedurende deze twee stormen hield het vaartuig zich uitsluitend, en ofschoon de boegspriet dikwijls onder water dook, bleven de machines met de meeste regelmatigheid werken, doende 61 rondraaijng in de minuut, terwijl geene de minste onaangename beweging werd opgemerkt.

Bij de terugkomst op de Potomac werd het weder zoo mistig, dat de loods het raadzaam oordeelde verder te gaan, zoodat men het anker niet valde. De machine was 73 uren in werking geweest zonder een oogenblik te hebben stilgestaan of reparatie vereischt te hebben, zijnde slechts een man gedurende den geheelen togt bij het vuur benodigd geweest. De consumtie van brandstof was minder dan 6 ton in de 24 uren. Kapit. *Sands* van de marine der Ver. Staten was te hoogste voldaan met den uitslag der proefneming en verklaarde gaarne met de *Ericson* een reis naar Australië te willen medemaken. Het groote beginsel der nieuwe beweegkracht is mitsdien voldingend gebleken.

Van den 12den. In de op gisteren gehoudene zitting van het Lagerhuis heeft *lord John Russell* voorgesteld tot de tweede lezing van de wet, betreffende de emancipatie der Israëlieten, voor het deelnemen aan de bijeenkomsten van het Parlement, over te gaan, welk voorstel met eene meerderheid van 51 stemmen is aangenomen.

FRANKRIJK.

PARIS, 10 Maart.

De *Moniteur* deelt heden mede, dat de minister van marine *Ducos* voorlooppig den heer *St. Arnaud* bij het depart. van oorlog zal vervangen, daar de ongunstige staat van de gezondheid van laatstgenoemde zijn vertrek naar Hyères noodzakelijk maakt. Men denkt, dat hij door den heer *Canrobert* vervangen zal worden.

Meer en meer schijnt men hier tot de overtuiging te komen, dat de Paus zich herwaarts zal begeven, om den Keizer kerkelijk te bevestigen. Reeds wordt verzekerd, dat de Paus op den 4den Mei hier zal aankomen en de kerkelijke plegtigheid den 10den daaraanvolgende zal plaats hebben. Er wordt nog onderhandeld over deze aangelegenheid, doch algemeen houdt men het er voor, dat de kerkvoogd zal toegeven aan het verlangen van zoo vele Franse prelaten, als welke van meening zijn, dat het burgerlijke van Frankrijk kerkelijk moet worden gewijg.

De heer *Gizot* is thans bezig met het schrijven van zijne gedenkschriften.

In het departement van de Herault zijn dezer dagen een aantal personen in hechtenis gesteld. De aanleiding daartoe was, volgens een der dagbladen van Marseille, dat het gouvernement op het spoor was gekomen van eene uitgebreide revolutionaire zamenspanning, die door leden van geheime genootschappen in overleg met de naar Londen geweken volkenners was gesmeed, en ten doel had, gelijktijdig in het zuiden van Frankrijk, in Zwitserland en in Italië volksbewegingen te bewerken.

Het stedelijk bestuur van Condé heeft bepaald, dat armen, die bonden onderhouden, niet zullen bedield worden.

De prefect van het departement der Seine heeft eene verordening van het jaar 1726 op nieuw afgekondigd, houdende strafbepalingen tegen ouders die hunne kinderen zonder toezigt op de openbare straat laten zwerven.

(Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 14 Maart. Heden is van hier vertrokken het nieuwgebouwde koelschip *Karsina*, kapit. *J. Waterborg*, van Groningen, gedestineerd met haver en boonen naar Londen.

Binnengekomen te Texel den 11 Maart, kapit. *Drent* Monaster, van Nantes. — Te Helvoet den 11 Maart, *Swarts* Sourabaya, van Batavia. — Te Sydney N. Z. W., *Jaski* Stad Utrecht, van Londen. — Te Suriname den 10 Jan., de *Groot Jacobs*, van Amsterdam. — Te Konstantinopel den 15 Febr., *Zeilinga* Agatha, van Amsterdam; den 18den *Melima* Jacobus Antonie, van Newcastle; *Koster* Christina, van Leith; *Huges* Equator en *Strating* Jantina, beide van Galatz naar Queenstown; den 20sten *Stuitvoet* Margaretha Gesina en *Stomp* Antje Jansen, beide van Londen; *Dik* Harmonie, van Engeland; den 21sten *Brouwer* Moordstar, van Ismael naar Queenstown; *Ebeling* Anna Hendrika, van Ibralle naar Queenstown; den 22sten van der *Baan* Henriette, van Odessa naar Queenstown. — Te Gibraltar den 28 Febr., van der *Borden* Fortuna, van Vlaardingen. — Te Seville den 28 Febr., *Prins* Odella Maria, van Hull. — Te Santander den 28 Febr., *Koster* Zeeploeg, van Gloucester. — Te Syra voor den 2 Maart, *Kiers* Kok de Hoop, van Amsterdam, was gefereed om naar Konstantinopel te vertrekken. — Te Ceveia Vecchia den 28 Febr., *Mulder* Harmina, van Amsterdam. — Te Bayonne den 5 Maart, de *Jonge* Petrus Jacobus, van Glasgow. — Te Londen den 8 Maart, *Walker* Maria, van Lissabon; *Potjer* Eetje, van Rouaan. — Te Deal den 8 Maart, *Zeegers* Catharina, van Quimper. — Bij Wight den 4 Maart, van *Wijk* Anna en *Arnoldina*, van Curacao naar Amsterdam. — Te Dublin den 7 Maart, *Brouwer* Anna, van Rotterdam; den 8sten *Mulder* Marchiena, van Antwerpen; den 9den *Klein* Alida Hendrika, van Rotterdam. — Te Belfast den 8 Maart, de *Boer* Zwaantje Hendrika, van Rotterdam. — Te Newry den 6 Maart, *Tuntelder* Geertuida en *Lodewijks* Johanna, beide van Rotterdam. — Te Sunderland den 8 Maart, *Ehomp* Welvaart, van Goole. — Te North Shields den 7 Maart, *Quppen* Neptunus, van Harlingen; *Meijer* Alida, *Huizinga* Margaretha, van *Stuis* Gesina, *Douwes* Klasina Maria, *Schoaf* Johanna Jacoba, de *Baan* Anna Jantina, *Pekelder* Concordia, *Mulder* Hiska en *Biese* Elaina, alle 9 van Londen; *Bloema* Alida Gesina, van Hartlepool. — Te Cuxhaven den 10 Maart, *Dekker* Ida, van Boness naar Rendsburg; *Kemper* Catharina, van Cardiff; *Kuper* Gesina, van Gent.

Binnengekomen te Texel den 12 Maart, kapit. *Wijgers* Johannes Hermanus, van Suriname. — Te Helvoet den 12 Mei, *Biese* Harmina, van Vanones; van der *Wiel* Willem Jacobus, van Nantes. — Te Londen den 9 Maart, van *Wijk* Annechien, van Rotterdam. — Te Gibraltar den 3 Maart, de *Jonge* Maria, van Liverpool naar Adra. — Te Marseille den 8 Maart, *Boer* Verwachting, van Rotterdam. — Te North Shields den 10 Maart, *Lever* Elaina Engelina, van Wells.

Vertrokken van Amsterdam den 9 Maart, kapit. *Poor* Dirkje, naar Bremen; den 10den *Koeman* Jonge Clemens, naar Hull; den 11den *Dieters* Teca Johanna, naar Genua. — Van Helvoet den 11 Maart, *Postema* Gesina, naar Bristol; *Huisman* Onrust en *Plukker* Hendrika, beide naar Belfast. — Van Vlissingen den 10 Maart, *Legger* J. Marchiena, naar Rostock; den 11den *Doodt* Eard, naar Jemel. — Van Panama den 21 Jan., de *Woerd* Vice Admiraal Lucas, naar Valparaiso. — Van Suriname zou vertrekken na den 7 Febr., *Zeijstra* Anna Maria Henriette, naar Amsterdam. — Van Liverpool den 8 Maart, *Schut* Coert Cornelis, naar Seville. — Van Marseille den 6 Maart, *Meijer* Anna, naar Falmonth. — Van Seville den 28 Febr., *Vos* Jantina, naar Londen. — Van Bordeaux den 7 Maart, *Steffens* Johannes, naar Amsterdam. — Van Antwerpen den 9 Maart, *Keijzer* Hendrika, naar Triest. — Van Gravesend den 9 Maart, *Meijer* Wubina Catharina, naar Brussel. — Van Cardiff den 9 Maart, *Lovius* Waakzaamheid, naar Harburg. — Van Douvres den 8 Maart, *Wijgers* Johannes Hermanus, van Suriname naar Amsterdam. — Van Mumbles den 7 Maart, *Rijkens* Rabenhaupt, van Swansea naar de Kasp de Goede Hoop. — Van Swansea den 8 Maart, *Hoekstra* Eendragt, naar Lissabon. — Van North Shields den 7 Maart, de *Wilde* Tonia, naar Havana. — Van Grimsby den 7 Maart, *Struik* Dankbaarheid, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 11 Maart, *Gort* Vriendeschap, naar Harburg. — Van Bremerhaven den 9 Maart, *Gronewald* Petina, *Peters* Etta Hendrika, *Albers* Elschela, *Feddes* 3 Gezueters en *Boers* Vrouw Triente, alle 6 naar Amsterdam.

Vertrokken van Helvoet den 12 Maart, kapit. de *Groot* Megrietha, naar Newyork; *Thaden* Catharina Megrietha, naar Newry. — Van Vlissingen den 11 Maart, *Drevoe* Anna Hillechiene, naar Baljonne. — Van Waterford den 9 Maart, *Hazewinkel* Grietje Mollema, naar Porto. — Van Nantes den 10 Maart, *Zeven* Zwaluw, naar Rotterdam. — Van Malta den 3 Maart, *Wolthekker* Sophia Klasina, naar Jaffa.

HARLINGEN, 12 Maart. Binnengekomen den 10 Maart, kapit. *Bacher* Roderinde, van Holmstrand.

Vertrokken den 7 Maart, kapit. *Munneke* Baudina, naar Schotland; den 12den *Ebes* Grietje, *Plukker* Hendrik, *Wever* Elisabeth Maria en *Knot* Zeelust, alle 4 naar Noorwegen; van der *Veer* Twee Gebroeders, naar Schotland.

AMSTERDAM, 12 Maart. Het schip *Maria*, kapit. *H. D. van Wijk*, van Batavia herwaarts gedestineerd, is heden morgen in Texel binnengekomen.

SYRA, 2 Maart. Het schip *Drie Gebroeders*, kapit. *de Wilde*, van Amsterdam alhier aangekomen en gezonken (zie ons vorig berigt), is weder boven water gebragt en zal repareren.

CALAIS, 5 Maart. Aangaande het schip *Fossina* Siers, kapit. *Boiten*, van Bordeaux naar Amsterdam, beoosten deze haven gestrand (zie ons vorig berigt), wordt gemeld, dat het oogen-schijnlijk weinig geleden had en men hoopte het, met adiestentie van eene stoomboot, af te brengen; de lading is geborgen en alhier opgeslagen.

Kapit. *E. A. Hjelmström*, van Rio de Janeiro te Cuxhaven aangekomen, rapporteert den 7 Jan. op 19° 38' Z. breedte,

31° 1' W. lengte, het schip *Lucia Maria*, kapit. *H. B. B.* van Liverpool naar Port Philip.

De schepen *Catharina*, kapit. *G. G. de Winter*, van den naar de Oostzee en Gesina Gesina, kapit. *J. J. van Wouden*, van Londen naar Newcastle, te Lowestoft bij hebben den 5 Maart de reizen voortgezet.

Het schip *Harmonie*, kapit. *W. J. Wilkens*, zou van stantnopol naar Cyprus vertrekken, om eene lading voor Constantinopel te nemen.

Het schip *Thetis*, kapit. *H. Meppelder*, van Cadix Buenos Ayres, is den 21 Jan. gepreaid op 4° 28' N. breedte 22° 9' W. lengte.

Aangaande de schepen *Libra*, kapit. *U. H. Trip*, den Mei van Akyab naar Rotterdam vertrokken; *Regina*, kapit. *D. Bies*, den 7 September van Havana naar Rotterdam; *Udonia*, kapit. *J. C. Ellis*, van Dantzig naar Rotterdam, den 28 Nov. Eleseur gepasseerd; *Gesina*, kapit. *G. Lucht*, den 25 Oct. van Croustad naar Amsterdam of de I. vertrokken; *Wilhelmine*, kapit. *de Weerth*, den 25 Oct. Croustad naar de Maas vertrokken; *Arendina*, kapit. *E. J. van Groningen* naar Londen, den 19 Dec. uit de Zoutkamp zee gezeld; *Donau*, kapit. *G. H. Haverbult*, van Groningen naar Londen, den 24 Dec. uit de Zoutkamp naar zee geen Antje, kapit. *H. P. H. Puister*, den 18 Sept. van Londen naar Eleseur uitgeklaard, heeft men sedert niets vernomen. — Uit een overzicht van de scheepvaart van Konstantinopel blijkt, dat aldaar gedurende 1853 zijn aangekomen 920 schepen, waaronder 87 onder Nederlandsche vlag.

SCHEEPSVRACHTEN.

MEKEL, 5 Maart. Naar Newcastle 17 sh., Grimsby 19 9 d., Hull 20 sh. 3 d. per load; Dundee 45 sh. p. ton. DANTZIG, 7 Maart. In bevrachtingen niets omgegaan.

219^e STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

12de Lijst. No. 619 een prijs van f 1000. No. 1543 en ieder een prijs van f 400. No. 18948, 18758, 17692 en een prijs van f 200. No. 1177, 19275, 5910, 6710, 10715582, 17559, 19264 en 3490 ieder een prijs van f 100.

UITTREKSEL uit het REGISTER van de BROODZIJTING voor de Gemeente Groningen.

Maandag, 14 Maart 1853.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente Groningen hebben de prijzen van het BROOD gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . . . van 4 Ponden 38 cts., per 100^e De Grofweiten Bol . . . 5 Onoen 11^e cts., „ „ 23 De Fransche Bol . . . 3 Onoen 12^e cts., „ „ 42 De Regelwegge . . . 3 Onoen 11^e cts., „ „ 38 De Hollandsche of Tarwenbol, 3 Onoen 11 cts., „ „ 36 Voor eensluitend Uittreksel, De Secretaris: HORA SICCAMA.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, EN

TARWE.		GRONINGEN, 11 Maart.	
Oude Bak	70 1/2 f 7,50	Zw. Zand	66 1/2 f 6,20
N. Oml.	68 1/2 f 6,80	Veen	66 1/2 f 6,00
	70 1/2 f 7,30		68 1/2 f 6,30
	72 1/2 f 7,80	Winter	54 1/2 f 4,60
Old.	68 1/2 f 6,50		56 1/2 f 4,80
	70 1/2 f 7,00		58 1/2 f 5,20
	72 1/2 f 7,50	Zomer	
ROGGE.		KNOBBE.	
O. Inl.	64 1/2 f 5,10		60 1/2 f 4,85
	66 1/2 f 5,50		62 1/2 f 5,15
	68 1/2 f 5,90	Dikke	38 1/2 f 2,55
N.	70 1/2 f 6,30		40 1/2 f 2,70
			42 1/2 f 2,85
			44 1/2 f 3,00
BOEKWEIT.		BOONEN.	
Gr. Zd.	64 1/2 f 6,00		46 1/2 f 3,10
	66 1/2 f 6,30		48 1/2 f 3,25
	68 1/2 f 6,60		50 1/2 f 3,40
			52 1/2 f 3,55
			54 1/2 f 3,70

Daar de scheepvaart nog niet algemeen is geopend, was de voor en handel heden nog onbelangrijk. — Tarwe en Rogge genoteerd verkocht. — Boekweit prijshoudend. — Gerst met gekooplast. — Haver prijshoudend. — Boonen niet driftiger. Gort wel zoo goed te plaatsen. — In Zaden niets omgegaan. — AMSTERDAM, 11 Maart. Tarwe aan cons.: 130 1/2 b. p. f 320 bij partij; 130 1/2 p. dito f 330; 130 1/2 o. Norder f 270 bij partij; 128 1/2 b. f 280; 134 1/2 Kubanka f 265; 127 1/2 o. Norder f 300; 122 1/2 vries. f 235. — Rogge met goeden del aan cons. en binnenlandsche verzending prijshoudend; 12 Teganrok f 190; 128 1/2 Odesa f 190; 120 1/2 mind. dito f 177 partij; 120 1/2 Hardinsk f 182; 117 1/2. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. — Gerst prijshoudend; 111 1/2 j. Deens f 168. — Van Boekweit wederom verkocht 120 1/2 Holstein f 220.

Koolzaad dadelijk in een doen, op het naar 1/4 p. vl. hooger 9 vat dadelijk 56 p. vl.; Oct. 58 1/2 p. vl.; Nov. 59 p. vl. — Zaad zonder handel. — Raapolle dadelijk en op levering williger 6 1/2 f 34 1/2; Vlieg. f 33 1/2 a f 35 1/2; Mei f 33 1/2 a f 34 1/2; Sept. en Oct. f 33 1/2 a f 34 1/2; Nov. f 34; Dec. f 34 1/2. — Lijnolie op 6 1/2 f 30 1/2; Vlieg. f 29 1/2. — Hennis op 6 1/2 f 38 1/2; Vlieg. f 37 1/2.

LONDON, 9 Maart. De markt is onveranderd, en alleen benodigden is tot Maandagsprijzen te verkoopen. Sedert Maart zijn van buitenslands aangevoerd: 3240 qrs. Tarwe, 320 z. en v. Meel.

Boter ferm; beste Vriesche 108 sh.; surplus 100 sh. Van den 11den. Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt voerd en hetgeen van vroeger was overgebleven, konde niet dan moeite koopers vinden tot de notering van i.l. Maandag. In vree ging weinig om, doch men konde niet lager koopen. Gerst niet zoo goed als in den aanvang der week te plaatsen. Haver bij kleinigheden tot de notering van Maandag van de hand. Boonen en Erwten onveranderd. In rood Klaverzaad was vrij veel haan en de prijzen hebben zich goed geconsenteerd.

VEEMARKTEN.

LEEWARDEN, 11 Maart. Op de markt van heden was verkocht, per Ned. 3: rundvleesch 36 cts.; varkensvleesch, ve 56 cts., gerookt 68 cts.; schapenvleesch 35 cts. Boter f 0. LONDON, 11 Maart. De veemarkt was vrij wel voorzien de gesteldheid voldoende; de kooplust was echter niet levendig, dende de pulke soort Ossenvleesch 3 sh. 10 p. a 4 sh. per 8 p.

PRISCOUNTANT DER EFFENTEN.

Amsterdam, 12 Maart.

NEDERL. Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 65 1/2, 65 1/2, 65 1/2; Dito 3 pCt. 77 1/2; Dito Dito 4 pCt. 96 1/2, 96 1/2, 96 1/2; O Leening 4 pCt. 96 1/2; Amortisatie-Syndicaat 3 1/2 pCt. 96 1/2; Handel-Maatschappij 4 1/2 pCt. 122; Aand. Rijn-Spoorweg pCt. 102 1/2. — BELGIE, bij Rothschild 2 1/2 pCt. 65 1/2, 65 1/2, 65 1/2; SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 24 1/2, 24 1/2, 24 1/2; Dito pCt. 48; Dito Binnenl. 1/2 pCt. 3 pCt. 43 1/2, 43 1/2, 43 1/2; Coup. Bewijzen 7 1/2, 7 1/2, 7 1/2; Amort. Schuld 5 1/2, 5 1/2, 5 1/2; PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 41 1/2, 41 1/2; Dito Dito 4 pCt. 36 1/2. — RUSSLAND, Obl. Hope 1798 en 1816 5 pCt. 108 1/2; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 107 1/2; Cert. bij Dito 1831 1833 5 pCt. 97 1/2; Dito bij Stieglitz en Co. 4 pCt. 97 1/2; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 73 1/2; Certific. van Dito pCt. 73 1/2, 73 1/2. — POLEN, Certific. 4 pCt. 87 1/2. — OOSTERRIJK, Metall. 5 pCt. 82 1/2, 82 1/2; Dito Nieuwe 1847 5 pCt. 82 1/2; Dito 1851 en 1852 2 1/2 pCt. 42 1/2, 42 1/2; Dito Nieuw 5 pCt. 93 1/2; Metall. La. B. 5 pCt. 93 1/2, 1 1/2; Amort. Bank-Act. 4 1/2, 5; Dito Orig. 4 1/2, 5; Mexik. 25 1/2; Gr. 2 1/2 pCt. 22 1/2, 2 1/2; Dito Uitg. 11 1/2; Ecuador 4 1/2; Griek. pCt.

HUYC.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEID-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTSTERKHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
6	760,69	760,78	761,87	1,3	3,3	1,5	0,97	0,95	max.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	mistig	mistig	reg.
7	760,73	760,38	760,32	1,3	3,2	2,0	max.	0,97	0,98	Z.t.W.	Z.t.W.	Z.t.W.	"	"	"
8	760,62	761,67	763,56	2,2	3,5	1,8	"	0,98	max.	W.N.W.	W.N.W.	W.N.W.	"	betrokken	mis.
9	767,63	768,54	769,33	0,4	1,8	0,3	"	0,95	0,96	N.O.	N.O.	Z.O.t.Z.	"	mistig	"
10	770,06	770,16	770,59	-0,6	2,1	0,1	0,97	0,95	0,98	Z.O.t.Z.	Z.Z.O.	Z.Z.O.	"	betrokken	"
11	770,52	769,37	769,06	-0,5	1,8	-0,5	max.	0,98	max.	O.t.N.	O.	O.t.N.	"	"	held.
12	766,33	765,25	764,01	-1,7	4,6	1,7	0,97	0,84	0,88	O.	O.t.Z.	O.t.Z.	helder	- helder	hew.

(Vervolg der Nieuwstijdingen.)

PARIJS, 10 Maart

In de laatste verloopene dagen is het gerucht verbreid, dat de beroemde Roomsche-Katholieke kansel-redenaar *Lacordaire* last had bekomen, ter zake van éne door hem uitgeprokene kerkelijke redevoering, om het land te ruimen. Dit gerucht is naderhand tegengesproken, doch steeds heeft men personen gevonden, die volhielden, dat de heer *Lacordaire* zich openlijk op éene wijze over de tegenwoordige bewindsheden had uitgelaten, welke aan deze laatste uitermate had misbaagd.

Het blijkt thans, dat dit laatste inderdaad met de waarheid overeenkomstig is, en de heer *Lacordaire* op de 12den Februarij in de kerk Saint-Roch éene redevoering heeft uitgesproken, waarin hij zich als éene felle tegenstander van het tegenwoordige regeringsstelsel heeft doen kennen, en als éen krachtige bestrijder van den *coup d'état* van den 2den December 1851. De redevoering schijnt te meer indruk te hebben gemaakt, daar dezelve in 't geheel niet werd verwacht en omstreeks 3000 personen in het kerkgebouw aanwezig waren, onder welke men den kardinaal *Donnet*, den aartsbischop *Sibour* en een aantal hooge ambtenaren en vertrouwde raadslieden van Keizer *Napoleon III* heeft opgemerkt.

Of de heer *Lacordaire*, die steeds voor de vuist spreekt, zich voorbedachtelijk heeft uitgelaten tegen de regering, dan wel of hij daartoe in het vuur zijner rede is overgegaan, blijkt niet. Personen, die zijne redevoering hebben aangehoord, verklaren, dat zijne welsprekendheid wellicht grooter is geweest dan ooit te voren, en zijne taal op de aanwezigen éen indruk heeft gemaakt, die alle beschrijving te boven gaat.

Het behoeft geene vermelding, dat men op het paleis der Tuilleries al spoedig onderricht is geworden van de wijze, waarop de genoemde geestelijke zich had uitgelaten. De zaak is in den ministeriaal besproken geworden. Algemeen zou men echter hebben begrepen, dat het in de gegeven omstandigheden niet raadzaam was, om tot gestrenge maatregelen ten aanzien van den heer *Lacordaire* over te gaan.

De heer *Lacordaire* moet steeds geteld worden onder de aanhangers der meer vrijzinnige beginselen, ook in het godsdienstige.

Het wordt als zeker gemeld, dat de heer *Lacordaire*, na zijne redevoering te hebben uitgesproken, naar de gevangenis van Mazas is overgebracht, doch, na verloop van 2 uren, weder ontslagen geworden. De aartsbischop *Sibour* zou hem echter verboden hebben om in 't vervolg te prediken op het geestelijke grondgebied van Parijs.

(Wij deelen hierachter, naar een Belgisch blad, een uittreksel mede uit deze belangrijke rede.)

Van den 11den. De *Moniteur* bevat een keizerlijk besluit, waarbij de opening der wereldtentoonstelling te Parijs wordt vastgesteld op den 1sten Mei 1855 en de sluiting op den 30sten September daaraanvolgende. De voortbrengselen van alle natiën zullen daarbij worden toegelaten.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Maart.

Dezer dagen hebben zich bezendingen uit de steden Tongeren, Hasselt en Mechelen bij den minister voor de openbare werken vervoegd, ten einde denzelven te bewegen, om het ontwerp voor den aanleg van een spoorweg naar Maastricht krachtig te ondersteunen. Zij hebben de toezegging bekomen, dat aan hare begeerte zoude worden voldaan, indien zich daartoe éene maatschappij kon vestigen, die voldoende waarborgen opleverde. Men beweert, het benodigde geld door medewerking van Fransche kapitalisten te zullen kunnen vinden.

Sedert de opheffing der belasting op den invoer van het konijnvleesch in Engeland, wordt de teelt der konijnen in Vlaanderen met allen ijver voortgezet en menig klein landbouwer en handwerksman vindt bij die teelt éene niet te vermaiden winst. Op den 20sten der vorige maand zijn op de markt te Thielt niet minder dan 4500 konijnen verkoocht, en op die der vorige week moet dit getal nog grooter geweest zijn.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag den 9den Maart.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over gemeindewet.

De minister van binnenlandsche zaken heeft de voordragt in het breede verdedigd en de veelvuldige bedenkingen opgenomen, gisteren in het midden gebragt. De minister verdeelde zijne rede in drie hoofddeelen: 1) beantwoording der hoofdbezwaren, tegen de onderscheidene deelen der wet geopperd; 2) behandeling van eenige algemeene punten en gedane vragen; en 3) bespreking van bijzondere werken of instellingen, in de discussie bijgebragt. In den loop zijner rede verklaarde de minister, in antwoord op de vraag van den heer *Nierop*, dat hij niet durft verzekeren, of de algemeene wet op den waterstaat spoedig zal kunnen worden aangeboven. Hij acht die wet van zoo veel belang, dat hij niets liever wenschen zou, dan in de gelegenheid te zijn dezelve voor te dragen: de grootste dienst, die éenig minister aan het vaderland bewijzen kan, en, mogt het hem te beurt vallen, dit gewigtig, veelomvattend, diep ingrijpend ontwerp met medewerking der Kamer te mogen tot stand brengen, hij zou den dag, waarop dit plaats mogt hebben, als de gelukkigste zijns levens beschouwen.

Voorts heeft de minister, in antwoord op de vraag van den heer *Gevers Deynoot*, te kennen gegeven, dat éene voordragt, regelende de ontginningen en verveeningen, spoedig zal kunnen worden ingediend.

Onderscheidene leden zijn nog op het door hen in het midden gebragte teruggekomen, terwijl ook de minister herhaaldelijk het woord heeft gevoerd. De algemeene beraadslagingen zijn afgelopen, en die over de artikelen geopend. De artt. 1—6 zijn onveranderd goedgekeurd, alleen art. 1 en 6 met eenige discussie. — Morgen te 11 uur beraadslaging over art. 7.

Zitting van Donderdag den 10den Maart.

In deze zitting van de orde der beraadslagingen over art. 7 van het wets-ontwerp tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapbesturen, enz.

De heer *Groen van Prinsterer* heeft breedvoerig de strekking van dit artikel bestreden, de heer *Jongstra* daarentegen de beide laatste onderdeelen van de voordragt sterk verdedigd, de heer *van Doorn* tegen het artikel gesproken en de heer *van der Linden* onderscheidene bedenkingen in het midden gebragt.

Nadat de minister van binnenl. zaken en vervolgens nog de heeren *Groen*, *van der Linden*, *van Lijnden* en ten slotte andermaal de minister het woord gevoerd hadden, is art. 7 bij stemming aangenomen, met 41 tegen 20 stemmen. — De overige artikelen hebben tot geene beraadslaging aanleiding gegeven.

Ten laatste is het geheel ontwerp aangenomen met 40 tegen 21 stemmen. (Tegen stemden de heeren: *v. Lijnden*, *Schiffer*, *v. Doorn*, *Baud*, *Schooneveld*, *Groen*, *Mackay*, *Borel*, *v. Hall*, *Leemans*, *Stolte*, *Luyben*, *v. d. Linden*, *v. Heiden*, *Gevers van Endegeest*, *Jongstra*, *Rochussen*, *Wintgens*, *de Morsaz*, *Engelen* en *v. Walcheren*.)

Zitting van Vrijdag den 11den Maart.

In de zitting van heden is verslag uitgebragt nopens een adres van den heer *M. D. Teenastra*, te Urum, ter afschaffing van den slavenstand. Hetzelve is ter griffie nedergelegd, en bij afschrift verzonden aan de commissie van rapporteurs voor het reglement op het beleid der regering in de W. Indiën.

Ingekomen een verzoekschrift van den burgemeester en andere ingezetenen van Assen, houdende ondersteuning der regeringsvoordragt tot het verlenen van een subsidie voor den aanleg van een kanaal tusschen Assen en Groningen.

Verder is verslag uitgebragt op een adres van de klassikale vergadering van eenige afgescheidene Christelijke gemeenten, waarbij de aandacht der Kamer wordt gevestigd op de verplichte vaccinatie der kinderen voor het bezoeken der openbare scholen. Het is ter griffie nedergelegd.

Daarop zijn de beraadslagingen geopend over de voordragt betreffende den pligt der provinciën, om hulpbehoevende gemeenten te hulp te komen.

De heeren *v. Nierop* en *Mackay* hebben bedenkingen daartegen ingebracht. Zij zijn door den minister van binnenland-

sche zaken beantwoord, en de algemeene beraadslagingen zijn daarop gesloten.

Betreffende het enige art. der voorgedragen wet, heeft de heer *v. Nierop* een amendement voorgesteld, inhoudende, dat zou worden bepaald, dat het beginsel alleen van toepassing zou zijn op gemeenten van minder dan 6000 zielen. Dit amendement is door de heeren *Hugenholtz*, *v. Eck*, *Gevers Deynoot* en den minister bestreden, en met 41 tegen 14 stemmen afgewezen. De wet is met 45 tegen 10 stemmen aangenomen. (Tegen hebben gestemd de heeren *v. Lynden*, *Blussé*, *Mackay*, *Borel*, *v. Goltstein*, *Jongstra*, *v. Hall*, *Groen*, *Slicher* en *v. Nierop*.)

Aanstaanden Maandag, waarschijnlijk den laatste dag vóór het reces der Kamer, waarvan de duur nog niet schijnt te zijn bepaald, zal worden beraadslaagd over de dading te Genemuiden, en over de rekening van de landsdrukkerij. — De beraadslaging over het reglement wegens de snel-schrijverij is uitgesteld.

Thans is op last van den minister van justitie uitgegeven het verslag der staats-commissie, in 1852 benoemd, bestaande uit de heeren *Provot Kluit*, *Staats Evers*, *van Dorp*, *Pape*, *Pringle*, *de Rouville* en *Tydemann*, tot het doen van onderzoek en het uitbrengen van verslag over een aan de tegenwoordige staats-inrigting en wegeveing meest passend stelsel van politiewet. Bij de uitgebreidheid van dit verslag en de beperktheid onzer ruimte kunnen wij slechts het volgende beknopt overzigt daarvan geven. Aan het rapport is éene algemeene beschouwing vooropgesteld, waarin de commissie verklaart, dat zij in het afgetrockkene het stelsel van éénheid, zelfstandigheid en centralisatie der politie is toegedaan, en zij geeft van zodanige organisatie éene beknopte schets, welke hierop neder komt, dat, met afschaffing der plaatselijke politie, gerechtsdienaren, hulp-maréchaussée en maréchaussée, het geheele politie-personeel zou bestaan uit een in verschillende districten en kantons ingedeeld korps, waar de dienst het vordert geëmbigadeerd en gekaserneerd, en overal door het rijk bezoldigd. Maar de commissie erkent, dat, ofschoon dit politie-stelsel niet strijdig zoude zijn met de staats-inrigting, het echter niet in overeenstemming is met de bestaande wetgeving, welke éene splitsing der politie in twee takken, rijksgemeentelijke-politie, medebrengt.

Daarop gaat de commissie tot haar eigenlijk verslag over, hetwelk uit twee deelen bestaat, welke weder in hoofdstukken en kleinere onderverdelingen zijn afgescheiden.

Het eerste deel handelt: over de onderwerpen van politie in betrekking tot de organisatie van het personeel. In het eerste hoofdstuk vindt men éene verdeling en aanwijzing der onderwerpen van politie, in verband met de gemeente-wet, en wel eerst van gemeente-politie, welke berust op de plaatselijke verordeningen; vervolgens van die onderwerpen van politie, waartoe aan den burgemeester éene bijzondere bevoegdheid bij de gemeente-wet is toegekend, onverschillig of zij al dan niet bij plaatselijke verordening zijn geregeld, en eindelijk van rijkspolitie, waarvan éene breede lijst wordt gegeven. Tot de rijkspolitie behoort, volgens de commissie, de handhaving van rust, orde en veiligheid in den staat; de bescherming van personen en goederen tegen regtschending door de handelingen van personen; de handhaving door preventieve middelen van plaatselijke verordeningen bij dringend gevaar, en van alle andere wettige verordeningen in het algemeen; alles echter in zover dit niet uitsluitend aan andere takken van bestuur is opgedragen; voorts het verlenen van bijstand aan alle wettig gezag, en eindelijk, in het belang der justitie, het opsporen en ontdekken van overtreding van alle wettelijke verordeningen; terwijl ook aan bepaalde ambtenaren of beambten het verbaliseren, het hulp-officierschap en de waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten kan worden opgedragen.

Dit leidt de commissie dan in het tweede hoofdstuk tot éene organisatie van het personeel der gemeente-politie en der rijkspolitie. Zij stelt voor, om, bij aanvulling van de gemeentewet, te bepalen, dat in elk regterlijk kanton een commissaris van politie zijn zal, bezoldigd door de gemeente of gemeenten, en belast met de waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten; voorts, dat het aantal dienaars van politie en veldwachters, door elke gemeente te bekostigen, en het minimum der bezoldiging, naar zekere wettelijke regels, bij maatregel van bestuur door den Koning zal worden aangewezen, omdat de ondervinding bewijst, dat in vele gemeenten het belang der politie schromelijk wordt verwaarloosd. Behalve dit personeel is echter, naar het oordeel der commissie, nog een afzonderlijk rijkspolitiepersoneel noodig, vooral voor de te doene transporten (want de commissie wil de gerechtsdienaren in allen gevallen afschaffen zien), en voor de veiligheid op de stranden en aan de grenzen. De commissie stelt dus hier voor, om het rijk te verdeelen in vijf districten van politie; bij de directieuren eenige rijkscmissarissen aan te stellen, die ook op bepaalde plaatsen, waar daaraan behoefte is, kunnen worden gestationeerd.

In het derde hoofdstuk wordt gehandeld over de verhouding van het personeel der rijkspolitie tot het personeel der gemeentepolitie en den burgemeester. De bedoeling der commissie schijnt te zijn dat daar, waar rijkscmissarissen stationneerd worden (gelijk in groote steden het geval zijn zal), de burgemeesters de dagelijkse bemoeijng der politie aan dezen zullen kunnen overlaten, zonder eenigzins hunne verantwoordelijkheid te compromitteren, doch met het volle recht, om, waar zij het geraden achten, ook zelf den zaken aan te trekken; zoo zelfs, dat bij oproerige beweging of stoornis der openbare orde het gezag van den burgemeester boven dat van den rijkscmissaris zal gelden, doch niet boven dat van den districtsdirecteur zelve. Waar geen rijksc-comm., doch een kantonnale commissie van politie is, is de verhouding weder verschillend, en dit verschil openbaart zich op nieuw, waar geen kantonnale commissaris is gevestigd (meestal in kleine gemeenten) en waar de burgemeester dus hoofd der rijkspolitie en der gemeentelijke politie tevens is.

Het tweede deel handelt over de bevoegdheden van het personeel der politie in betrekking tot de verschillende onderwerpen. „Niet ieder individu, maar de regterlijke magt en het hogere politie-gezag moeten beoordeelen, of de ambenaar of beambte van politie zijn pligt is te buiten gegaan, of van zijne bevoegdheid zonder noodzaak heeft gebruik gemaakt, of die bevoegdheid zelfs heeft misbruikt.” De uitgestrektheid der politie-bevoegdheid verschilt naar gelang van bijzondere omstandigheden, inzonderheid naar gelang van de plaats, waar zij wordt uitgeoefend. Te dien aanzien wordt onderscheiden tusschen openbare weg of hetgeen daarmede wordt gelijk gesteld, openbaar gebouw of gedeelte van dien, en de bijzondere woning, waaronder iedere afgehuurde localiteit wordt begrepen. De bevoegdheid is het meest beperkt in de bijzondere woning; ruimer in het openbaar gebouw; het ruime op den openbaren weg, alwaar de politie het beginsel doet eerbiedigen, dat de openbare weg is ten dienste van allen, maar daarom ook tot niemands bijzondere beschikking, dan voor zoo ver zulks door het bevoegd gezag is vergund. Een andere regel is, dat de wettelijke verordeningen niet slechts door de justitie door toepassing van straf bij overtreding, maar ook door de politie feitelijk moeten worden gehandhaafd, en zulks door te waken tegen de overtreding, het voortgaan met de overtreding te beletten en zorg te dragen, des noods ten koste der overtreders, dat datgene, wat werkelijk geschieden of nagelaten worden moet, ook werkelijk geschiede of worde nagelaten. De bevoegdheid der politie en de middelen van uitvoering zijn dan ook uit den aard der zaak veelsoortig, als aanhouding, binnentreden der woning, zedige in bijzondere gevallen en onder grondwettigen waarborg, enz.

De commissie besluit haar rapport aldus: „De commissie ontveinst zich overigens niet, dat een der meest belangrijke waarborgen zal bestaan in de kunde, ervaring, eerlijkheid en braafheid van het personeel der politie zelve. Voor zoo verre de keuze der beambten behoort aan de burgemeesters, zal zulks met ernst ter hunner verantwoording behooren gesteld te worden; de hogere ambtenaren moeten daarop zorgvuldig toezien. Van den Koning, de ministers, de commissarissen des Konings in de provinciën en de directieuren in de districten zal, vooral voor de eerste invoering van een nieuw politie-stelsel, in de nieuwe keuzen tot dat einde te doen, zeer veel afhangen. Om het vooroordeel tegen de politie te doen ophouden, waar dit nog bestaat; — om achtung in te boezemen voor de hogere en lagere dienaars van het openbaar gezag; — om eerbied voor de wet te vestigen in het gemoed van ingezetenen en vreemdelingen; — behoort het gezag zelf eerbied en achtung waardig te zijn. De handelingen der openbare magt moeten vertrouwen en toegenegenheid wekken, geen wantrouwen en wrevel doen ontstaan. Tegenover uitgebreide bevoegdheid in het algemeen

belang, zal éene gestrenge tucht, onvoorwaardelijke bezetting voor alle wangedrag van zedelijken of maatschappijken aard, ruime belooning en gepast eerbetoon voor buitengewone diensten, behooren gesteld te worden.

„Op deze wijze kan, gelijk de commissie met vertrouwen durft verzekeren, het door haar geschetste stelsel geregelde in praktijk worden gebragt, en zal het onder den zegen der Voorzienigheid gewenschte vruchten opleveren voor het land van Nederland.”

(Dit verslag is voor den prijs van f 2,00 algemeen verkrijgbaar gesteld.)

's GRAVENHAGE, 12 Maart.

Bij besluit van den 8sten dezer is Z. Exc. de minister van oorlog gemachtigd om in de maanden Augustus en Sept. e.k. bij Zeijst éene gedeelte van het leger te vereenigen.

Naar men verneemt zullen daaraan deelnemen 8 bataljons infanterie, 4 eskadrons cavallerie en 1 batterij veldartillerie en zal van den 15den Augustus tot den 15den September het kamp betrokken worden.

Het bronzen standbeeld voor *Laurens Coster* zal in de metaalgietery van de heeren *L. J. Enthoven* en *C. alhier* vervaardigd worden, nadat vooraf verschillende opgaven van buitenlandsche fabrieken, onder anderen van die te München, gevraagd en bekomen zijn; doch de prijs, waarvoor met de Haagsche kontraktanten is gekontrakteerd, is niet hooger, dan de minste der aanbiedingen van buitenlands.

AMSTERDAM, 12 Maart.

In éene buitengewone vergadering van den geneeskundigen kring, alhier gehouden, is besloten, om bij de verschillende kiesvereeningen aan te dringen op de benoeming van een geneeskundige, als lid van den gemeenteraad, en daartoe (bij éene eerste stemming) als geschikten kandidaat voor te dragen den heer *dr. J. P. Heije*, behoudens de goedkeuring van dien heer zelve.

In den gemeenteraad alhier is besloten, om Z. M. den Koning eeh adres aan te bieden, het verzoek inhoudende, dat spoedig éene wet moge worden voorgedragen, bij welke aan de bevoegde overheden de magt wordt gegeven, om in zekere gevallen in de woningen der ingezetenen te mogen binnentreden; — en om de broodzetting af te schaffen.

Van wege gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn aan de gemeentebesturen medegedeeld de navolgende zinsneden uit éene circulaire van den minister van binnenlandsche zaken, van den 5den Jan. l.l., en is hunne aandacht daarop gevestigd:

„Van meer dan éene zijde ben ik onderhouden over de gevolgen, die voor den geregelden gang van het armenwezen kunnen voortvloeijen uit de invoering van het door de synode der Nederlandsche Hervormde kerk vastgestelde reglement op de diakonie-administratie.

„Ik had reeds vroeger gelet op den strijd tusschen dat reglement en de in werking zijnde wetten. Ik ben daarover in briefwisseling getreden met het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst, enz.

„Dit heeft de aandacht der synodale commissie daarop gevestigd, en haar doen opmerken, dat het is te voorzien dat, werd het reglement ingevoerd, daaruit te betreuren botsingen kunnen ontstaan.

„Ik meen u, mijne heeren, onder mededeeling hiervan, te kennen te moeten geven, dat, naar mijn oordeel, het administratief gezag, zoo lang de wet van den 28sten Nov. 1818 (*Staatsblad* no. 40) bestaat, die volgens zijn begrip moet toepassen, en dat dus in dat stelsel moet worden voortgegaan, ondanks de invoering van het synodale reglement.”

Men zal zich herinneren, dat onlangs voor de arrondissement-regtbank een groot getal koek- en banketbakkers te regt stonden, aangeklaagd van het aanwezig hebben in hunne winkels van gekleurd suikergoed, dat loodvergift bevatte, en dat van al de aangeklagden slechts twee zijn veroordeeld tot éene boete van f 10. Het O. M. is van het vonnis tegen die twee personen in appél gekomen en vroeg heden bij het provinciaal gerechtshof van Noord-Holland, bij monde van *mr. J. A. Jolles*, advok.-gen., verbetering van het vonnis der regtbank, op grond, dat bij hetzelfde niet was ingetrokken het patent en bevelen de aanplakking van de veroordeeling, zoo als dit in art. 1 en 6 der wet van den 16den Mei 1829 (*Stbl.* no. 35) voorkomt. Het hof zal op aanst. Maandag uitspraak doen.

Blijkene een onlangs uitgegeven politiebld zijn, als zonder behoorlijke papieren of middelen van bestaan, op last van den heer commissaris van politie te Zutphen, naar hun vaderland uitgeleid *Jeremias baron van Ovingham*, geboren te Gulich in Pruisen, oud 52 jaren, hardlooper, en zijn h. wel geb. 20jarige dochter *Eva Katharina*.

ROTTERDAM, 11 Maart.

Door één kargadoerhuis hier ter stede zijn thans reeds 210 coltis goederen verscheept, voor de tentoonstelling te New-York, welke den 5den Mei aanstaande wordt geopend. Al deze goederen zijn van Nederlandschen oorsprong, hetgeen voorzeker het verblijdend bewijs oplevert, dat onze industrie een werkzaam deel neemt aan deze expositie.

Wij meenen met zekerheid te kunnen mededeelen, dat zijne doorl. hoogwaardigheids monseigneur *Joannes Zwijnen*, bisschop van Gera in *partibus infidelium*, en den 17den April 1842 te Tilburg gewijd, tot aartsbischop van Utrecht, en de wel eerv. heer *Franciscus Jacobus van Vree*, president van het seminarium te Warmond, tot bisschop van Haarlem benoemd is. (*Rot. Ct.*)

UTRECHT, 10 Maart.

Naar men verneemt is het plan gevormd, om te dezer stede éene publieke wasch-inrigting tot stand te brengen.

KAMPEN, 6 Maart.

Van hier zal, zoo spoedig mogelijk te beginnen, met den 1sten April e.k. éene nacht-stoombootdienst worden aangelegd tusschen hier en Amsterdam, die 's avonds te elf uur van Amsterdam zal vertrekken, in correspondentie op Meppel, éene trekschuit van Meppel op Assen, en van daar op Veenendam en Groningen, en zal deze dienst van Kampen vertrekken 's avonds te elf uur. — Er wordt voor deze dienst éene nieuwe boot alhier gebouwd.

LEEWARDEN, 10 Maart.

Wederom zijn 123 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 7079 runderen.

ASSEN, 11 Maart.

Wij vernemen met zekerheid, dat de vergadering ter reorganisatie van het Israëlietisch kerkgenootschap in Nederland nog in den loop van dit voorjaar te 's Hage zal bijeenkomen, om de laatste hand te leggen aan de administratieve hervorming dier kerk. Volgt dan de sanctie der regering eenigzins spoedig, dan zal de Israël. gemeente te Meppel weinig gebaat zijn met hare onlangs, bij Koninklijk besluit, verordende verheffing tot éene hoofdkerk en met die van Drenthe tot éen afzonderlijk synagogaal resort, omdat genoemde vergadering in het door haar ontworpen kerkreglement het beginsel van de onafhankelijkheid der onderscheidene gemeenten heeft gehuldigd.

De verpachting van de tollén op de groote rijkswegen in deze provincie, welke voor eenigen tijd te Groningen heeft plaats gehad, is thans geaprobeerd.

Het hof van Drenthe heeft dezer dagen driemaal geene zitting kunnen houden, ten gevolge van ongesteldheid en on-tallichtigheid van het personeel.

KOEVEDORDEN, 10 Maart.

Gisteren is de plaatsvervanger, die zich vroeger op tweederlei wijze heeft gepoogd het leven te benemen, uit het cachot ontslagen, na 14 dagen op water en brood gedurende dien tijd gestraft te zijn geweest. Oogenblikkelijk begaf hij zich toen naar het huis des woekeraars, doch vond dien gelukkig niet te huis. In de kazerne teruggekomen, nam hij zijn geweer, laadde het en stond gereed het met den voet af te trekken, toen hij nog tijdig in zijn voor-nemen gestuit werd. Thans zit hij weder voor 14 dagen in het cachot.

GRONINGEN, 12 Maart.

Aan de *Landhuishoudkundige School* alhier werden dezer dagen twee examens afgenomen, hetwelk wij moeten vermelden als iets, dat tot dus verre bij die Instelling nog niet geschied was. De meeste leerlingen toech, die de Inrigting verlaten, vergenoegen zich met een algemeen getuigenschrift te vragen van goed gedrag en van geregelde deelneming aan de werkzaamheden, gedurende den tijd, dien zij alhier doorbrachten. Thans echter hebben twee der leerlingen, de heeren *C. J. M. Jongkindt Coninx* en *A. C. van Weydum Claterbos*, na den geregelden afdoon van den leertijd alhier, zich aan een examen onderworpen, hetwelk in tegenwoordigheid van het Bestuur en de overige leerlingen door

de verhoudende onderwijzers werd afgenomen, en liep over de Landhuishoudkunde en hare natuur- en scheikundige hulpwetenschappen en Volkshuishoudkunde. Dit had plaats op den 11den en 12den Maart en leverde de duidelijkste blijken op van hunne loffelijke vorderingen in deze gewichtige takken van wetenschap, zoodat aan beide deze heeren een *Diploma* is ter hand gesteld, waarin het bovenstaande vermeld is, en dat hun, naar men vertrouwt, ook elders tot aanbeveling zal strekken.

— Den 11den dezer is aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten de heer L. A. H. VAN IJTERSUM, te Groningen; en op heden, de heer B. H. BUMA, van Leeuwarden, beide na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Zaterdag 11. zijn alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schooner-schepen *Anna Elisabeth*, groot 90 lasten, kapr. SCHRIKKEMA, van Scheemda, — en *Atalante*, groot 90 lasten, kapr. H. BECKRING, van Groningen, beide gebouwd op de werf van E. H. MEURSING, te Hoozezand.

— Bij het kantongeregte, zitting houdende in politiezaken, zijn Zaterdag den 12den dezer veroordeelde voornemen gewezen tegen de navolgende personen, als: tegen D. G., H. P., E. v. L., P. S., F. D., K. K., J. Z., F. S., J. S., J. V., J. B., K. K., G. W., J. B., J. v. H., J. T. en G. B., alle ter zake van overtreding van art. 160 van 't reglement van politie, als hebbende zich na tien uur in tapperijen en kroegen bevonden.

— Zaterdag middag omstreeks één uur, geraakte de 17-jarige zoon van G. BRENDAS, van beroep metselaar, wonende in de Koningsgang, terwijl hij een emmer water zoude halen uit het Schuitediep, van de trappen in het water. Op het hulpgevoel schoten onderscheidene personen toe, van welke het E. GRAVEN, van beroep zolderknecht, wonende aldaar, mogt gelukken, den jongeling van den anders gewaarden dood te redden.

— Als eene vermeldenswaardige bijzonderheid deelen wij mede, dat in den loop der vorige maand door een bediende van de lijn- en stijfsel-fabriek van den heer MULDER, eene zoogenoemde nummerkapel is gevangen, welke schans nog in leven is.

— Het *Prov. Blad v. Groningen*, no. 30, bevat een besluit van den Commissaris des Konings, waarbij de tijd der opening van de 2de, 3de en 4de zittingen van den milieuraad in deze provincie, zitting houdende te Groningen, voor de ligging van dit jaar wordt bepaald als volgt: De tweede zitting op Dingsdag den 29sten Maart, de derde zitting op Vrijdag den 8sten April, en de vierde en laatste zitting op Maandag den 2den Mei 1853.

— Bij Koninklijk besluit van den 25sten Februari j.l. is aan mr. C. C. GEERTSEMA, gewezen kantonregter te Groningen, ten laste van den staat een pensioen verleend ten bedrage van f 1000 'sjaars, — en bij besluit van den 4den dezer aan mr. L. H. WISCHGEL, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van kantonregter te Appingedam.

— Bij besluit van den 9den dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden bij de rustende schutterij, op hun verzoek, een eervol ontslag te verleenen, in de provincie Groningen, 2de battalion, 2de compagnie, aan J. P. TORRENGA, als kapitein, en zulks uit hoofde van verandering van hoofdplaats; 3de compagnie, aan J. L. TORRENGA, als 2de luitenant; 4de compagnie, aan B. B. WESTERDIJK, als 1ste luitenant; — en te benoemen in de provincie Groningen, 2de battalion, 2de compagnie, tot kapitein, G. H. ZUIDERMA, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant, P. J. VAN HAM, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant, F. S. REIDING FRIMA, thans sergent-majoor; 3de compagnie, tot 2den luitenant, W. MULDER TEBBENS, thans korporaal; 4de compagnie, tot 1sten luitenant, H. H. WILLEMSEN, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant, A. BARENBOEK, thans schutter.

— Bij Koninklijk besluit van den 9den dezer, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnzen te Meeden c. a., de heer J. F. OBBES, thans meter en taxateur van den turf te Marum.

— Omrent den stand der langzichte in deze provincie vernemen wij, dat op de stal van den landbouwer J. L. PIERS, te Doezum, de noodige last is gegeven om de twintig runderen, welke nog op die stal aanwezig waren, af te maken. Wijders, dat bij den landbouwer W. MEURSING, te Hoozezand, alwaar zich zeven runderen op stal bevinden, twee dezer schijnbaar door de langzichte zijn aangevallen, en dat ook aldaar de noodige maatregelen tegen verdere verspreiding worden genomen.

— Woensdag is te Wildervank van de scheepstimmerwerf van VAN DER WEEF met het beste gevolg te water gelaten de schoonegaljoet *Typho Schuringa*, groot p. m. 80 last, gevoerd zullende worden door kapitein DRENTH, en Donderdag van de werf van A. BIEZE, het galjoetschip *Alida Alida*, hetwelk bevaren zal worden door kapitein VALK, van Veendam.

— Naar men verneemt is door eenige kenners en liefhebbers van schoone paarden te *Nieuw-Beerta*, onlangs een schoone driejarige Budjalandse dekhangst aangekocht, die ter keuring zal worden aangeboden, en dan ter dekking gesteld, op den stal van J. B. KROON aldaar. Het kan niet missen — zegt onze berigtgever — of deze herhaalde poging om het paardenras in deze provincie te veredelen en eene vreemde soort hier over te brengen, moet zóó wel doel treffen, wanneer men in aanmerking neemt, dat door volhouden alleen, in Engeland een vast ras is ontstaan van koeijen, schapen en varkens; daarom verdient dan voorzeker ook de poging van bovengenoemd gezelschap aanmoediging, opdat Nederland de schoone paarden niet meer van buiten behoeft te trekken; en 't zal op den duur voor de paardenteelt eene belangrijke aanwinst zijn, wanneer men door bovengenoemde maatregel in staat konde worden gesteld, om ook militaire paarden te kunnen leveren voor het buitenland, terwijl men heden met leede oogen aanziet, hoeveel paarden van Hannover hier dagelijks voorbijtrekken, bestemd naar België, Frankrijk, Spanje, enz.

— Uit *Termunterzijl* berigt men ons van den 9den Maart: „Heden avond mocht het te samen gekomen publiek in de zaal van de wed. LEUW alhier, zich weder verlustigen in het bewonderen der buitengewone en nog altijd onverzwakte capaciteiten van den heer S. LANTINGA. Het is moeilijk te bepalen, waarin hij het sterkst was, in de buikspraak of de mimiek, dan wel of zijne bijzondere behendigheid in de goochelkunst de voorkeur verdiende: alle toeren werden met juistheid uitgevoerd en deden hem den onverdeelten bijval verwerven.”

— Uit *Leens* verzoekt men ons het onderstaande te plaatsen: „De heer JAN RIETMA, houthouder en houtzaagmolenaar te Leens, en zijne echtgenoot ELIZABETH L. KUIPERS en kinderen, herhaalden en verzeiden den 11den dezer, bij een eenvoudig huiselijk feest, de 25jarige, liever en getrouwd dienst van hunnen knecht HARM JAKOB SCHART, waartoe deze en zijne echtgenoot GERTSEN JANSSEN vriendschappelijk waren uitgenoodigd. Onder het vele goede, dat men zich over een zoo groot tijdperk des korten levens dankbaar herinnerde, werd opgemerkt, dat niet slechts de heer en de knecht, maar ook hunne vrouwen deze 25 jaren in de beste verstandhouding hadden doorgebracht.”

— Een droevig ongeluk had den 12den dezer te *Termunterzijl* kunnen plaats hebben, maar ten gevolge van het doorbranden der leggers, een der schoorsteenen der behuizing bewoond door den heer J. WISCHGEL, platte lands heelmeeester, is ingestort. — De oorzaak van dit ongeval is verder niet bekend; er zijn, zoo men verneemt, geene meerdere ongelukken te betreuren, dan dat z. eds. apotheek grootendeels is vernield. Gelukkig dat z. ed., die eenige oogenblikken voor het voorval zich in zijne apotheek bevond, zich juist had verwijderd, anders had hij zeer mogelijk het leven er bij kunnen verliezen.

— In den nacht van den vierden op den vijftien dezer maand is een schaaap ontvreemd uit het land van den landbouwer J. J. BOSMAN, te *Bezen*, onder de gemeente Haren. Na een scherp en moeilijk onderzoek heeft het der politie mogten gelukken den verdere delicten dader, zijnde N. B., wonende te dezer stede, uit te voeren. Er is door de arrondissem.-regtbank alhier regtsingang met bevel van gevangenneming tegen hem verleend.

— Men berigt ons uit *Leer*, den 9den Maart: „Ten gevolge van het Septemberverdrag is, niettegenstaande allen twijfel, die tot zelfs in de laatste dagen van Februari aan deszelfs verwezenlijking bestond, met den 1sten Maart het tarief van verhoogde regten op inkomende goederen ingevoerd. — Vele artikelen ondergaan hierdoor bij ons eene zeer aanmerkelijke verhoging; zoo, b.v., zijn de inkomende regten van suiker veranderd van f 8½ op f 18, — koffij van f 5½ op

f 9, — thee van f 11 op f 14½, — krenten en rozijnen van f 1½ op f 7, — kaas van f 1½ op f 6½, — wijn van f 6½ op f 10½, — tabaksbladen van f 1½ op f 7½, — sigaren en snuif van f 11 op f 86, — zijden manufakturen van f 22 op f 198, — wollen en katoenen manufakturen van f 22 op f 90, — alles per 100 K Keulsch gewigt.

„In hun belang zijn door de kooplieden aanzienlijke voorraden van goederen ingevoerd, en namelijk in de laatste dagen van Februari, toen de officiële afkondiging der met den 1sten Maart intredende verhoging allen verderen twijfel wegnam, was de bedrijvigheid ter inbrenging van goederen over de grenzen per vrachtwagen als anderszins zeer groot.

„Intusschen heeft het zoo laat en onverwacht intreden van de vorst voor deze spekulatiën een groote en nadeelige hinderpaal berokkend; zoo hebben alleen voor hier bestemd, verscheidene scheepsladingen met suiker, enz., zoowel van Amsterdam als Antwerpen, onze grenzen ten bepaalden tijd niet kunnen bereiken.

„Door dezen voorafgaanden maatregel der verhoging der import schijnt het nu wel zeker, dat Hannover en Oldenburg met den 1sten Januari 1854 aan het grootte tolverbond van Pruisen en de andere verbondene Duitsehe staten zullen aansluiten. In hoe ver dit nu voor onze provincie ten voordeele strekken zal, tegenover de belemmeringen der invoering van Engelsche manufakturen, ijzer, koloniale waren, enz., zal de tijd dan moeten leeren.

„De ingetredene dooi heeft aan het ijs in onze rivier nog geene beweging aangebragt; dit kan voor onze stad een onaangename hinderpaal worden, daar het hout voor de in de volgende week invallende aanzienlijke houtmarkt ter scheep moet aangevoerd worden; men hoopt echter, dat de regering zal toestemmen, deze markt tot na Paschen te verleggen.

„Ofschoon het lang ontbeerde genoegen van schaatserijden de liefhebbers vroegtijdiger, dan met de noodige voorzigtigheid vereenbaar was, op het ijs der Ems bragt, zoo hebben wij nogtans geene ongelukken te beklagen.”

Door de oprigting van het gymnasium te *Dordrecht* worden aldaar gevraagd een conrector voor 't Grieksch en Latijn met f 1600, en leeraren voor de wiskunde en de Ned. taal en geschiedenis elk met f 1400, en voor het Fransch, Engelsch en Hoogduitsch elk met f 1000 'sjaars.

De vakken van onderwijs zijn: de Grieksche, Latijnsche, Hebreuwsche, Nederduitsche, Fransche, Engelsche, Hoogduitsche, Noordsche en Italiaansche talen; de wiskundige wetenschappen; de oude, nieuwe en vaderlandsche geschiedenis, aardrijkskunde, natuur- en scheikunde, beginselen der staatshuishoudkunde, de handelswetenschappen en het regtlijng teekenen.

Wegens de late aankomst op heden avond van de Hollandse Post, zijn wij genoodzaakt, de laatste berigten zoo kort mogelijk mede te deelen. Zij komen hoofdzakelijk op het volgende neder:

„s GRAVENHAGE, 13 Maart. Z. M. heeft benoemd tot raadsheer in den hoogen raad der Nederlanden, mr. H. H. Gerards, thans vice-president van het provinciaal gerechtshof in Limburg.

— Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal in het begin der volgende week tot in het begin der maand April hare werkzaamheden zal schorsen.

HAARLEM, 12 Maart. Heden is op den middag een geweldige brand uitgebroken in het hoofdgebouw van de katoenfabriek van de heeren *Preinabre*, even buiten het Zijlhek dezer stad. Na het aanwenden van vergeefsche pogingen, om het vuur met eigen middelen te bedwingen, heeft de brand al spoedig zoodanige verwoestingen aangerigt, dat de vlam, voor dat van elders hulp kon worden aangebragt, naar buiten is uitgegleden. Ofschoon het gebouw door brandmuren, in verschillende afdelingen, was afgescheiden, is een derzelve door de groote hitte bezweken, en is daardoor slechts de helft van het gebouw, met de kosbare werktuigen behouden gebleven. Geweldig was de uitbarsting in eene der benedenste verdiepingen, van het westelijke gedeelte van het gebouw, in hetwelk de zoo zeer verhitte lucht de ijzeren deur uit de steenen spouwingen naar buiten wierp. De oorzaak van het onheil is niet bekend.

LEIDEN, 12 Maart. Heden aanvaarde de weld. zeer geleerde heer A. Kuinen, de betrekking van buitengewoon hoogleeraar bij de godgeleerde faculteit aan deze hoogeschool, met het houden eener plechtige redeverging: „*De accurato antiquitatis Hebraicae studio theologo Cristiano magnopere commendando*” d. i.: Over het hooge belang eener nauwkeurige beoefening der Hebreuwsche Oudheid voor de Christelijke Godgeleerdheid.

PARIS, 13 Maart. De *Patrie* verklaart het door eenige Italiaansche dagbladen medegedeelde berigt van een aanslag op het leven van den Koning van Napels van allen grond onthloot.

De *Opinion* meldt, dat de maarschalk *Radetzky* de schadevergoeding, welke de stad Milaan wegens de jongste aldaar gepleegde ongeregeldheden moest betalen, met de helft verminderd heeft.

Men verzoekt ons de plaatsing van het volgend: **Uittreksel uit een zendbrief der Theologische fakultet te Bonn, aan de gezamenlijke Hoogleeraren der Evangelische Godgeleerdheid in Holland.**

Ongetwijfeld is de tijding van de groote gevaren, die dezer dagen de Evangelische kerk van Hongarije bedreigen, ook tot uw hoogerwaard. gekomen en heeft ook uwe deelneming opgewekt. Wij verwachten dit te eer, omdat de noodkreet, die thans op nieuw van daar opgaat, in Holland reeds in vroeger dagen vernomen en welwidend beantwoord werd, zoodat de nieuwe druk van dit rampspoedig gedeelte der Evangelische kerk den Nederlander terstond de daden der liefde herinnert, door zijne geloovige vaders eertijds aan de Evangelische Hongaren bewezen. — Na dit verder te hebben uiteengezet, wijst de fakultet er op, hoe de voortdurende nood der Hongaarsche kerk den Evangelischen, die zich in beteren toestand bevonden, algemeen ter harte ging. Opdat de Hongaren niet geheel van Evangelie-dienaren zouden worden beroofd, stichtten vele Evangelische landen talrijke beurzen, voor Hongarije en Zevenbergen aan Duitsehe en Nederlandsche hoogeschoolen, en in dagen, waarop men thans niet zelden als ruw en onverdraagzaam nederziet, waagde de Oostenrijksche regering het niet het bezoeken dier buitenlandse hoogeschoolen te verbinderen en in dit opzigt de goddiensige vrijheid te beperken, hetwelk voor de Evangelische kerk van dubbele betekenis is, daar zij de hewatheid heeft, dat hare stafte in hare zuivere Evangelie-leer is gelegen.

Eerst voor onze eeuw, ja tot kort voor 1848, was het bevaard, dat Oostenrijk zijne onderdanen ook in het bezoeken dezer buitenlandse universiteiten verhinderde en beperkte, waardoor een der sterkste banden verbroken werd, die tot dusver de gezamenlijke Evangelische kerk met hare Hongaarsche leden verbond. Sedert een reeks van jaren kunnen de Evangelische onderdanen van Oostenrijk de beurzen, waarop zij regt hebben, met uitzondering van zeer zeldzame gevallen, niet meer genieten. Armeelike gestichten van theologisch onderwijs voor Protestanten in Oostenrijk zelf, die het verloren moesten vergoeden, waren de plaatsen, waarheen men de Evangelischen nu verwees; slechts een schijn van vergoeding bleef bespaard.

Het eenige wat der Evangelische kerk nog was gelaten, en eene, zij het al late, ontwikkeling van hoogere beschaving en wetenschap beloofde, was het groot aantal *Evangelische gymnasiën*, die door den staat volkomen erkend, in 'het bezit van publieke regten (van examen, vrijheid van krijgsdienst, enz.) waren. Van deze bestonden er in 1849 in geheel Hongarije en Zevenbergen neg ongeveer vijftig.

Thans worden ook deze met éénen slag allen bedreigd. Ten gevolge eener wet op de gymnasiën en realscholen in Oostenrijk is beslist, dat:

a. Met uitzondering van *Oberschützen*, hetwelk tot nu toe slechts een lager gymnasium is, alle andere oude Evangelische Gymnasiën het regt om te bestaan hebben verloren, en dat, zoo er geene hulp wordt verleend, aan de geheele Hongaarsche kerk van de Augsburgsche en Helvetische Confessie, met een zielemaal van 8 à 4 miljoen menschen, niet een ééuig volledig Evangelisch Gymnasium overblijft.

b. Dat mitsdien de Evangelische jeugd, zoo het aldus blijft, of op Katholieke gymnasiën moet overgaan, of voor-

taan van alle hoogere vorming zal zijn uitgesloten.

c. Dat hierdoor de Evangelische kerk van Hongarije moet zinken tot een onbeschaafden volkshoop, zonder kracht tot éénheid en zonder kerkelijken zin, die alleen door hoogere beschaving en vorming kunnen worden verspreid.

Maar ook aan de andere zijde, dat wanneer er nog ter regter tijd hulpe komt, een groot aantal Evangelische gymnasiën de hoop mag voeden, door aanwijing van de door den Staat geëischte waarborgen het regt van openbaarheid te behouden.

Daartoe heeft het centraal-bestuur der Evangelische Gestaaf-Adolf-vereeniging zijne hulp toegezegd en zich aangeboden om de onder adres van dr. GROSSMANN in Leipzig, inkomende liefdegiften, te zullen overmaken en behoorlijk te besteden.

Wij hopen, dat dit werk der liefde, dat in Duitschland reeds aangevangen is, maar waarvoor nog veel meer moet geschieden, ook in andere Evangelische landen weerklink vinde, en rigten daarbij met bijzondere hoop onze blik op Nederland, waar het — zoo als men ook in de Rijn-provinciën uit eigene blijde ervaring weet — een oud gebruik der geloovige vaders was, „wel te doen aan een iegelijk, maar meest aan de huisgenooten des geloofs” en waar tot op den huidigen dag zoovele edele leden der Evangelische kerk het vrome voorbeeld der voorouders nastreven.

(Op het ontvagen van dezen brief hebben de gezamenlijke hoogleeraren in de Godgeleerdheid te Amsterdam, die te Leiden en (blijkens annonce hierachter) ook de godgeleerde faculteit aan onze hoogeschool, zich reeds bereid verklaard tot ontvangst der giften, die in Nederland gewis niet zullen achterblijven.)

Pater Lacordaire's sermoen.
op den 12den Februari j.l.

Ziehier den aenvang van het overschoone sermoen, op den 12den Februari leestleden door pater LACORDAIRE, in de St.-Rochemerk te Parijs uitgesproken, in het byzijn van den aartsbisschop, kardinael DONNET, en een groot getal hovelingen en vleijers van het nieuwe gouvernement. Er waren meer dan 3000 personen aanwezig, meestal behoorende tot de hoogere standen:

„De grootheid van het karakter ligt niet in den geest en wy hebben te veel voorname voorbeelden rondom ons, dan dat het noodig zy u dezelve niet te roepen. Gy allen weet, dat men magtig kan zijn in zyne inzigen en lachhartig in zyne middelen van uitvoering...”

„Wat die ministers, die overvloedigers, die stichters onteert, is, dat zij een doel, ondanks al de belemmeringen en hindernissen van het geweten nagen en het bereiken trots alle zedelijkheid en alle regtvaardigheid. Men mag het hoed niet doen, om er goed te doen uit voortvloeiende, hoe magtig ook de vooruitzichten, hoe groot ook de uitslag kunne wezen, ZELFS DAN WANNEER HET GELDT WAT MEN NOEMT EEN LAND REDDEN. Hy, die, om dit doel te bereiken, ELLENDEGE middelen bezigt, is altoos een ELLENDELING. Een eeryk man bezwykt liever dan lachhartig te wezen....

„Het was het kristendom-voorbereiden de vrijheid gelyk de zon over heel het menschdom te verspreiden. De man, die in het romeinsche senaat, de schoonste vergadering, welke ooit heeft bestaan — ik zonder nogtans het Engelsche parlement uit, alwaer men nog de vrijheid eerbiedigt — de man, die in het romeinsche senaat ware komen zeggen: „Alle menschen zijn gelyk; ze zijn allen broeders en vry. De persoon van iedereen is onschendbaar en heilig. De kleine moet den groote beminnen, ondanks de afgunst, die in den grond is van zynen aard; de groote moet den kleine lief hebben, spyt den hoogmoed, welke het gevolg is van zyne erbarmelyke opvoeding. De sterke moet den zwakke beschermen; de zwakke moet den steun van den sterke inroepen” die man hadde men als een zinneloze beschouwd, hadde men niet begrepen.

„Welu! J. C. bewees, dat die zinneloosheid eene waarheid was: hy bemide de menschen tot ter dood; en de ontroerde aarde boog voor den goddelijken gekruisigde in zyne bovenmenschelyke schand. — Trots de verhevene zelfopoffering van den Godmensche, vestigde de regering der regtvaardigheid zich langzaam, en de samenroeping der magtigen tegen de zwakken, — blijft altoos dreigende; nu zelfs, heeft men, om my het spreken te beletten, geen leger, geene tien legioenen noodig; een enkele krygsman is genoeg, om my tegen te houden; maar God heeft iets in my gesteld, waarmede ik al de rijken kan wederstaan; hy heeft in myne ziel myn geloof gesteld en myne onafhankelykheid van kristen. J. C. is met den apostel die spreekt; hy is nog meer met den martelaar, die op het schavot klimt; hy is in al de druppels van myn bloed en hy maakt ze tot zaden van deugd, van regtvaardigheid en roem, om de onafhankelykheid en de weerdigheid zyner kerk te doen herleven. — God is met hen die lyden voor de regtvaardigheid; beroemen wy ons dus op het lyden, tot dat wy in de magt van een edelmooedig graf treden.

„Bukken wy het hoofd niet. Telkens dat de kerk bukte, heeft zy zich in 't verderf gestort. Zie Babilon, Zweden, Denemarken: de godsdienst is vermindert van 't oogenblik dat hare bedienaren de vleysers zijn geworden van HENDRIK VIII, ELISABETH en CHRISTIERN. Herinnert u, integendeel, dat Polen, door de katholieke gedachte te doen eerbiedigen, zoo niet zyne nationaliteit, ten minste zyne weerdigheid heeft gevrywaard; dat het door zyne zielegrootheid is geweest, dat DANIEL O'CONNEL het wonderwerk der ontvoogding van de katholieken heeft verkregen; dat het in die edelmooide voorbeelden te kroonen, herinnert u, dat het in den naam der godsdienst was, dat mons. AFFRE zyn edel leven ten offer bragt, om aan onze burgerwisten een einde te stellen. Laten wy ons dus niet verraden door onze eigene krachten, noch door de bewentelike zwakheden die ons omringen.”

Na te hebben gezegd, dat de omwenteling van 89 met al wat er op volgde, door God werd toegelaten, om 't wankelende geloof te verlevendigen, voegt de groote redenaar er by:

„Later kwam een oorlogsmans, dien ik niet zal noemen (NAPOLEON I), na zijne roemryke vaensels van het Kremlin tot de uitelenden van Europa te hebben gezweld, op den inval Spanje aan te tanden: „'t is een land van monniken, zegde hy; 't moet een volk van laffards wezen.” Hy trad voortuit, en hy, gewoon schatplichtigen te vinden eerder dan vijanden, was verbaasd over den wederstand van een land, dat eerst van al, DE OVERGROOTE EER genoot den val van dien man te bespoedigen, EN ZOO DE VRIJHEID DER WERELD TE REDDEN. Ik zal u niet in het geheugen roepen, hoe dezelfde overvloediger, die niet groot genoeg was, om zyne magt niet te misbruiken, met eenen doorlichtigen grysaard (PIUS VII) wilde worstelen; en hoe in die worsteling, de roemryke gevangene de onsterfelyke verwinnar bleef. God schikt die dingen zoo: HY GEDOOPT DAT DE KEIZERS ZYN EN BRULEN, opdat er heiligen en martelaers zouden wezen. Hy verheft rijken, opdat er tranen zouden vloeijen: hy straft om te lofteren.

„Myne heeren, het is mischien tyd, dat ik u eenige woorden zegge van het onderwerp, dat ons vereenigt. Ik moet uwe leedzigheld inroepen voor de kristene scholen, door uwen aartsbisschop beschermd. Ik vrag u eerst, menschen van die kinderen te maken. Wil God 't is niet moeilijk een mensch te maken; men heeft een weinig slyk, om het even waer, en 'men mist er menschen van, gelyk gy er zoo vele ziet, maar ik, ik vrag u er vry, eenvoudige, regtvaardige menschen van te maken, die de achting Gods en hunne eigene achting verdienen, en zoo op de achting van elkeen mogen aanspraak maken.”

De inzender van het stuk over de vrijwillige intekening tot het verschaffen van werk ter wering van bedelarij, geplaatst in de *Prov. Gron.* *Chourant* van den 8 Maart j.l., is zeker niet genoeg met den afloop der intekening bekend geweest, dewijl Z. Ed. opzigtelijk de landbouwers te *Lettelbert* en *Oostwold*, tot ons leedwezen te kenn'n heeft gegeven, dat deze zoo weinig hadden ingeschreven. — Is het mischien waar, dat enkele personen in die dorpen naar hunnen stand en vermogen weinig aan gezegde intekening hebben deelgenomen, dit zal bij andere dorpen evenens het geval zijn, en wij vermeenzen aan de ingezetenen van *Lettelbert* en *Oostwold*, zoowel als aan de overigen, over hunne intekening eene groote tevredenheid te moeten betuigen.

LEEK, 12 Maart 1853.

Uit naam der Commissie:
M. V. DE BOEZ.

Herkenntuws.

WESTERBORK, 10 Maart. De breede kerkraad alhier heeft heden het volgende drietal geformeerd (alph.): G. W. van Berde, te Zuidwilde (Gron.); da. H. Niemeijer, te Lippenhuizen (Vriest.), en H. Wijbelingh, te Groningen.

— Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten o. a. uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gem. van Rottum, onder de klassis van Onderdendam, op J. Janssenius *Kijlstra*, en van Kampen, onder de klassis van dien naam, op J. Marissen van Loon, predikant te Hoozezand.

Correspondentie.

Een burger binnen deze stad, in eene niet onaanzienlijke straat, beklagt zich gepasseerde week, te middernacht in zijn' slaap gestoord te zijn door een *brutalen gast*, die wenschte binnengelaten te worden. Genoemde burger was genoodzaakt een half uur zijner nachtrust op te offeren, om zich met den snaak te amuseren. (?) daar het hem niet wilde gelukken, plettegenstaande veel geraas en geotier van beide zijden, één enkelen waker, voor algemeene veiligheid te beroepen.

Te Groningen, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.